

გაეროს ეროვნული სააგენტოს აჭარის პილარომატორკოლონიური მოსარეაბილიტაციის მსოფლიო

დღეს მოსალოდნელია ცვალებადი მოღრუბლულობა, უნალექოდ, ცვალებადი მიმართულების ქარი - 10-15 მეტრი წამში, ტემპერატურა სანაპირო რაიონებში - 15-20, შიდა მთიან რაიონებში - 13-18, მაღალ მთაში - 5-10 გრადუსი სითბო.

ზღვის წყლის ტემპერატურა 15 გრადუსია, ატმოსფერული წნევა - 762 მილიმეტრი.

მომდევნო 2 დღეს ამინდი შენარჩუნდება.

პირილოსა N იუსი

იუსტიციის მინისტრმა სამინისტროს მუშაობის ერთწლიანი ანგარიში წარადგინა. ინფორმაცია ამის შესახებ იუსტიციის სამინისტრომ გაავრცელა. რატი ბრეგვაძემ ამ რეფორმებზე ისაუბრა, რომლებიც უწყების პრიორიტეტული მიმართულებების გაძლიერებისთვის გატარდა. პრეზენტაციას მინისტრის მოადგილეები, საკანონმდებლო, აღმასრულებელი და სასამართლო ხელისუფლების წარმომადგენლები, იუსტიციის სამინისტროს სამსახურების ხელმძღვანელები, სისტემის თანამშრომლები და მოწვეული სტუმრები ესწრებოდნენ.

საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი ილია დარჩიაშვილი ევროპის საბჭოს საგარეო საქმეთა მინისტრთა კომიტეტის 132-ე სესიაში მონაწილეობს, რომელსაც ქალაქი ტურინი მასპინძლობს. საგარეო საქმეთა სამინისტროს ინფორმაციით, უწყების ხელმძღვანელი, მინისტრის მოადგილე, სიტყვით მიმართავს სესიის მონაწილეებს, შეხვედრებს გამართავს ორგანიზაციის წევრი ქვეყნების საგარეო საქმეთა მინისტრებთან და ევროპის საბჭოს ხელმძღვანელ პირებთან. დარჩიაშვილი გუშინ ავსტრიის რესპუბლიკის ევროპისა და საერთაშორისო საკითხების ფედერალური მინისტრ ალექსანდრ შალენბერგს, გერმანიის კოლდვას და ჩრდილოეთ მაკედონიის რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრს შეხვდა.

სახალხო დამცველის მოადგილის ეკატერინე სხლიაძის განცხადებით, მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოში ოჯახსა და ქალის მიმართ ძალადობის შემთხვევებზე რეაგირების მაჩვენებელი გაზარდილია, დანაშაულზე სახელმწიფოს პრევენციული პოლიტიკის ნაკლოვანებები აქვს - «გაზდენტ რეაგირებას მომხდარ შემთხვევებზე, მაგრამ ვერ უზრუნველყოფთ ასეთი შემთხვევების პრევენციას». სხლიაძის თქმით, ამ ტიპის ძალადობის პრევენციის ერთ-ერთი საშუალება არის ქალთა ეკონომიკური გაძლიერება და მსხვერპლთა მხარდაჭერა.

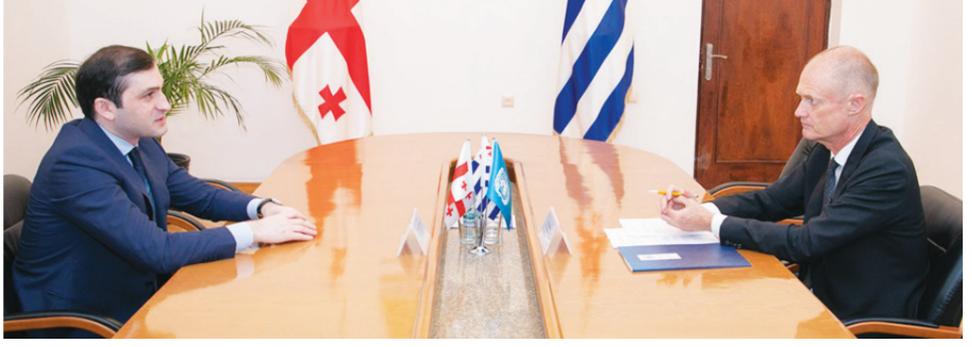
გუშინ, 7 ნოემბრის საქმეზე საქართველოს ექსპრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილის სასამართლო პროცესი გადართმობს. «გვამდებელი» წარდგენილი ცნობის მიხედვითაც, ჯანმრთელობის მდგომარეობის გათვალისწინებით პატიმარი სასამართლო სხდომაზე ვერ გამოცხადდებოდა. სააკაშვილმა დისტანციური ჩართვაზე უარი თქვა. სახელმწიფო ბრალდება ექსპრეზიდენტს 2007 წლის 7 ნოემბერს, მიმიტიანგეთა მასობრივად დარბევას, ტელეკომპანია «იმედი» შეჭრასა და ბადრი ბაქრაძის კუთვნილი ქონების დანაშაულებრივად ხელში ჩაგდებას ედება.

მომზადდა ია შველიძემ

ნიკ ბერესფორდი - ბათუმში

აჭარის მთავრობის მეთაურმა თორნიკე რიუვაძემ გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მუდმივ წარმომადგენელ ნიკ ბერესფორთან გაცნობითი ხასიათის შეხვედრა გამართა. შეხვედრაზე გაეროსა და ევროკავშირის ფინანსური დახმარებით მიმდინარე პროექტებზე ისაუბრეს. აღსანიშნავია, რომ UNDP-ის ჩართულობით, აჭარაში რამდენიმე მნიშვნელოვანი პროექტი ხორციელდება, მათ შორის სატრანსპორტო სისტემების განვითარება პროექტის «მწვანე ქალაქების» ფარგლებში, დაცული ტერიტორიების, ნარჩენების მართვის, გარემოს დაცვისა და კულტურის განვითარების სტრატეგია.

- მიხარია, რომ შევხვდი აჭარის მთავრობის თავმჯდომარეს. სამუშაო, რომელსაც თორნიკე რიუვაძე ამ რეგიონში ეწევა, ნამდვილად შთაბეჭდილია. გაერო და UNDP რეგიონში ახორციელებენ პროგრამებს, მუშაობენ გარემოს დაცვის საკითხებზე, სამუშაო ადგილების შექმნაზე, ატარებენ ტრენინგებს. ეს თანამშრომლობა გრძელვადიანია და მიმართულია იმისკენ, რომ წვლილი შევიტანოთ ქალაქის მომავალ წარმატებაში, - აღნიშნა შეხვედრის შემდეგ ნიკ ბერესფორდმა.

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტს, საქართველოში გაეროს განვითარების პროგრამას (UNDP) და საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს შორის სამხრეთი შეთანხმება გაფორმდა, რომელსაც ხელი მოაწერეს

გაეროს განვითარების პროგრამის ხელმძღვანელმა ნიკ ბერესფორდმა, საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს ხელმძღვანელმა ავთანდილ კასრაძემ და ბათუმის მერმა არჩილ ჩიქოვანმა.

შეთანხმება ითვალისწინებს ბათუმის მუნიციპალიტეტში სტარტაპ და ინოვაციების ეკოსისტემის განვითარების ხელშეწყობას და თანამშრომლობას საერთო ინტერესის სფეროში. თანამშრომლობის ფარგლებში, რეგულარულად ჩატარდება კონსულტაციები და დაგეგმვა ღონისძიებები ბათუმში სტარტაპ ეკოსისტემის განვითარების მიზნით. პროექტი ევროკავშირისა და გაეროს განვითარების ფონდის ინიციატივის «მერები ეკონომიკური ზრდისთვის» ფარგლებში ხორციელდება, რომლის თანხმად, მუნიციპალიტეტის ტრანსპორტის პროგრამის შემუშავების მიზნით, ბათუმის მუნიციპალიტეტი კონკურსის წესით შეირჩა. პროგრამის საშუალებით მოხდება რესურსებისა და ახალი პარტნიორების მოზიდვა და გადამდგმა შემდგომი ნაბიჯები ბათუმში სტარტაპ და ინოვაციური ეკოსისტემის ჩამოყალიბებად. პროგრამაზე მუშაობის დასრულების შემდეგ, პროექტის ფარგლებში, დაგეგმილია სხვადასხვა საპილოტე და სადემონსტრაციო ღონისძიებები.

ელენე საყვარელიძე

რა გაკეთდა და რა იგეგმება 2022 წელს - მინისტრის ანგარიში

«მინისტრის საათის» ფორმატში აჭარის საკანონმდებლო ორგანოს დებუტატების წინაშე სამინისტროს საქმიანობის შესახებ მოხსენებით წარსდგა მია ხაჯიშვილი. აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრმა ვრცლად ისაუბრა უწყების მიერ 2021 წელს განხორციელებულ თუ 2022 წლისთვის დაგეგმილ პროექტებზე, პრიორიტეტებზე, აღნიშნა, რომ საჭარო სკოლების ინფრასტრუქტურის განვითარების მიზნით, 2021 წელს მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადაიდგა, კონკრეტულად კი: აშენდა ბათუმის №6, №23, ასევე, ფერიისა და განახლების სკოლები, დასრულების ეტაპზეა დაბა შუახევისა და ქედქედის სკოლები, შენდება ბათუმის N15 სკოლის ახალი კორპუსი, კალითის, ბეღლეთის, ხუცუბნის სკოლები. დასრულდა ზენითის სკოლის, ხოლო მიმდინარეობს დაბა ქედის, მახოსა და ვანთაძის სკოლების სპორტდარბაზების მშენებლობა. რეაბილიტაცია ჩატარდა 40 საჭარო სკოლას. 2022 წელს განსახორციელებელ სამუშაოებს რაც შეეხება, დაგეგმილია ბათუმის №16 და №31 სკოლების, №14 სკოლის ახალი კორპუსის, ქვემო ვაშლიანის, დანისპარაული-სა და უჩხოს სკოლების მშენებლობა, ხოლო რეაბილიტაცია ჩატარდება 43 საჭარო სკოლას. აღნიშნული მიმართულებით დაიხარჯება 17 802 460 ლარი. მინისტრის განცხადებით, განათლებ-

ის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მიმართულებით ერთ-ერთ გამოწვევად რჩება დეფიციტური საგნების სწავლება მაღალმთიან რაიონებში, რისთვისაც 2022 წელსაც გრძელდება პროექტი «გასწავლოთ მომავალი წარმატებისთვის». მის ფარგლებში მაღალმთიან რაიონში კონკურსის წესით შერჩეული 30 მასწავლებელი სახელფასო დანამატს - 1000 ლარს მიიღებს. მინისტრმა, ასევე, გაამახვილა ყურადღება სტუდენტთა დახმარებაზე, რაც გულისხმობს სწავლის საფასურის დაფინანსებას 1300-ზე მეტი სტუდენტისთვის. ასევე, მნიშვნელოვანია სასწავლო-მეთოდური სწავლის დაფინანსება, რომელიც ჩვენს რე-

გიონში მცხოვრებ ახალგაზრდებს აძლევს შესაძლებლობას, ამაღლონ კვალიფიკაცია და შექმნილი გამოცდილებით დაუბრუნდნენ მშობლიურ ქალაქს, ქვეყანას.

აჭარის განათლების სამინისტრომ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა აჭარაში მოქმედი უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის ხელშეწყობისა და ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების კუთხით. მია ხაჯიშვილმა სსიპ «ახალგაზრდობის რეგიონული ცენტრის» მუშაობაზეც ისაუბრა და აღნიშნა, რომ ცენტრი სხვადასხვა მიმართულებით ხელს უწყობს რეგიონში მცხოვრები ახალგაზრდების ცნობიერების ამაღლებას, კარიერულ, ინტელექტუალურ-კულტურულ განვითარებას და არაერთი მიმართულებით, სხვადასხვა მნიშვნელოვანი და საჭირო უნარების ჩამოყალიბებას. 2022 წლის პრიორიტეტების მიხედვით განსახორციელებელი ღონისძიებები, როგორცაა არაფორმალური განათლების ხელშეწყობა, თავისუფალი დროის სწორად მართვა, საერთაშორისო გამოცდილების მიღება და ჩართულობის, მოხალისეობრივი საქმიანობის, ახალგაზრდული ეკონომიკის მხარდაჭერა, ასევე, ინტელექტუალურ-კულტურული სფეროს პოპულარიზაცია ხელს შეუწყობს უმარავი ახალგაზრდის ჩართვას რეგიონის ყოველდღიურ ცხოვებაში.

იხ. 23-7 გვ.

ჭადრაკს პირველკლასელები სავალდებულო სავალდებულო სავალდებულო სავალდებულო

რა სდება ბათუმის საჯარო ბიბლიოთეკაში?

მეთორმეტკლასელების დღიდან სხომების ახალი ეტაპი იწყება!

მანანა კიპიშვილი 598 24 94 97

გუშინ საქართველოს ყველა საჯარო სკოლაში „ბოლო ზარი“ დაირქვა. წელს აჭარის მასშტაბით სკოლა 4681-მა მოსწავლემ დაამთავრა. მათგან ბათუმში 2349 კურსდამთავრებულია, ქობულეთში - 931, ხელვაჩაურში - 765, ქედში - 165, შუახევი - 175, ხულოში - 296

ასობით კურსდამთავრებული მშობლიურ სკოლაში მისთვის გამოჩინულად, შედარებით ხანგრძლივად დაჩქარებული წარსული, თვალცრემლიანი დაემშვიდობა სკოლას, ბავშვობის წლებს და ცხოვრების სრულიად ახალი ეტაპის ათვისებას დაიწყო.

ასე იყო ბათუმის №1 საჯარო სკოლაში, სადაც დღიდან საზეიმო განწყობა სუფევდა. ამ ხალხიან და ამავდროულად, ოდნავ სევდიან განწყობაში წვიმამ თავისი კორექტივები ვერ შეიტანა... პატარებს უფროსკლასელებმა დასამახოვრებელი სიურპრიზი მოუწყვეს. საპატიო ბუშტები, მაშხალები, მუსიკა, ბავშვების ურთიერთ-ყველაფერი საზეიმო განწყობას ქმნიდა.

პირველი საჯარო სკოლა აჭარაში კონტინენტით ერთ-ერთი ყველაზე დიდაა - აქ მიმდინარე სასწავლო წელს 2215 მოსწავლე სწავლობდა, აქედან 280 მეთორმეტკლასელი რვა პარალელურ კლასში იყო.

სკოლაში ჩარიცხვის პირველი და მეორე ეტაპის შემდეგ აქ უკვე მიიღეს 106 პირველკლასელი, მთლიანად კი პირველ კლასში 125 მოსწავლე ჩარიცხება. მესამე ეტაპის ონლაინრეგისტრაცია 24 მაისს დაიწყო.

მესამე წელია, რაც მეთორმეტკლასელებს გამოსაშვები გამოცდები აღარ უტარდებათ. წლებიდან წელიწადში ონლაინრეგისტრაციით 15 სექტემბრიდან დაიწყო და მხოლოდ ორი კვირა გაგრძელდა, 4 ოქტომბრიდან კი სასწავლო წლის ბოლომდე სკოლა პირისპირ სწავლების რეჟიმზე გადავიდა.

რეჟიმზე გადავიდა.

წელს სკოლაში მესამე თაობის ეროვნული სასწავლო გეგმის დანერგვის პროცესი დაიწყო, რომლის ფარგლებში განათლების სამინისტრომ მასწავლებელთა გადამზადებაც ჩაატარა.

როგორც №1 საჯარო სკოლის დირექტორმა ნატალია მგელაძემ გვითხრა, შარშანდელი კურსდამთავრებულების მეტი წილი სტუდენტები გახდა, წლებიდან კურსდამთავრებულების დიდი უმრავლესობაც, რა თქმა უნდა, ეროვნულ გამოცდებზე გავა.

- შარშან მედალოსნების რაოდენობაც გამოჩინულად დიდი იყო, თუმცა არც წელსაა ნაკლები. მართალია, პანდემიამ სწავლებას თავისი ცვალი დააჩინა, მაგრამ აკადემიური მოსწრება საკმაოდ მზარდია და იმედია, ასე გაგრძელდება. სკოლაში ასწავლიან როგორც ხანდაზმული და გამოცდილი პედაგოგები, რომელთა შორის არიან ნინო რუსთაველი (მან ეს სკოლა დაამთავრა),

სპეცმასწავლებელი ნანი ჟღენტი, ასევე, ბევრი ახალგაზრდა პედაგოგი.

აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრი მაია ხაჩიშვილი ბათუმის მეექვსე საჯარო სკოლას ეწვია. მან მიულოცა კურსდამთავრებულებს სკოლის დამთავრება და ახალი წარმატებები უსურვა.

- ვულოცავ მეთორმეტკლასელებს ბოლო ზარს, საქართველოს კეთილდღეობისა და აღმშენებლობის გზაზე ახალგაზრდებს ბედნიერ მომავალს, ქვეყნის შიგნით და მსოფლიოს საუკეთესო უნივერსიტეტებში სამეცნიერო კვლევით მიღწევებს, კულტურისა და სპორტის დარგში გამორჩეულ შედეგებს, ყველა დასახული მიზნის ასრულებასა და თვითრეალიზაციას ვუსურვებ, - თქვა მაია ხაჩიშვილმა.

მეთორმეტკლასელები, ფეხბედიერი ყოფილიყოს თქვენთვის ცხოვრების ახალი ეტაპის დაწყება!

ჭადრაკს პირველკლასელები სავალდებულო საბნად შეისწავლიან

მანანა აბულაძე 577 20 35 90

როგორც მოგეხსენებათ, ჭადრაკი მოსწავლეებში ხელს უწყობს ლოგიკური, ანალიტიკური და კრიტიკული აზროვნების განვითარებას, ჩვენს სამინისტროს, ჭადრაკის ეროვნული ფედერაციასთან ერთად, უკვე აქტიურად აწარმოებს მოსამზადებელ სამუშაოებს და მე ძალიან მიხარია, რომ სექტემბრიდან პირველკლასელები ეზიარებიან ჭადრაკის ულამაზეს სამყაროს, - აღნიშნული განცხადება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა მიხეილ ჩხენკელმა გააკეთა. მისივე განმარტებით, სკოლის მოსწავლეები ჭადრაკს პირველ კლასში სავალდებულო საგნად შეისწავლიან.

სავალდებულო საგნად ჭადრაკის შესწავლა 2022-2023 სასწავლო წლის სექტემბრიდან იგეგმება, მანამდე კი აღნიშნულისთვის მოსამზადებელი სამუშაოები მიმდინარეობს, რაც გულისხმობს

მობს მასწავლებელთა ტრენინგების ორგანიზებასა და სასწავლო რესურსების მომზადებას. - გადამზადდება საქართველოს ყველა სკოლის ჭადრაკის პედაგოგი და დარწმუნებული ვარ, რომ სექტემბერში როგორც მოსწავლეები, ასევე მასწავლებლები მზად შეხვებიან ამ პროცესს, - აღნიშნა საქართველოს ჭადრაკის ეროვნული ფედერაციის პრეზიდენტმა გია გიორგაძემ.

როგორც პედაგოგები აცხადებენ, მათთვის აღნიშნული სახელე ძალიან სასიამოვნოა, რადგან ჭადრაკის სწავლა ბავშვს მისცემს შესაძლებლობას, გაიუმჯობესოს უნარები მრავალი მიმართულებით, მაგალითად, გამოიმუშაოს სწორი კონცენტრაციის, ანალიზის, აზრის სწორად ჩამოყალიბების, ფორსმაჟორულ სიტუაციაში ლოგიკური გადაწყვეტილებების მიღების უნარი და ასე შემდეგ. აღსანიშნავია ისიც, რომ საგანმანათლებლო სისტემაში ჭადრაკის სწავლების დანერგვას ევროკავშირის 2012 წლის დეკლარაცია ითვალისწინებს.

ფურტიოში რაბბი უყვართ, ნენიაში - სოღნას ეძალებიან

ოთარ ცინარაძე 599 85 21 14

მოსახლეობის რაოდენობით ფურტიო ყველაზე დიდი სოფელია შუახევიში. თანამედროვე სტანდარტების შესაფერისი სკოლის შენობა, ახლად გახსნილი საბავშვო ბაღი, კეთილმოწყობილი სოფლის ცენტრი, სოფლის სახლი, რაგბის მშენებარე სტადიონი, მოსაფლავებული გზა, 29 კილომეტრიდან მოყვანილი სასმელი და სარწყავი წყალი თითოეული ოჯახის ცხოვრებას, შრომას საინტერესოს ხდის, რაც აქ გამართულ შეხვედრაზეც გამოიკვეთა

შუახევის მუნიციპალიტეტის მერმა ომარ ტაკიძემ, საკრებულოს თავმჯდომარე როსტომ ლორთქიფანიძემ, აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის პირველმა მოადგილე ჭემალ სურმანიძემ, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის მოადგილემ მარინა ზანაქიძემ, ზამლოეთის თემის მაჟორიტარმა გიორგი კეკელიძემ ისაუბრეს იმ პროგრამებსა და პრიორიტეტებზე, რაც მიმდინარე წელს შუახევიში მიმდინარეობს.

ფურტიოს მცხოვრებლებმა - ზაურ ხიმშიაშვილმა, ნათელა ქამადაძემ და სხვებმა სასმელი წყლის სისტემის მოწესრიგება, რაგბის სტადიონის რეკონსტრუქციის დაჩქარება ითხოვეს. შეხვედრას ნორჩი მორაგებებიც ესწრებოდნენ, რომლის დასრულების შემდეგ ხელისუფლების წარმომადგენლები მორაგებთა საწვრთნელ თამაშსაც დაესწრნენ. ამავე კონტინენტს ხალხმრავალი შეხვედრა ჰქონდა სოფელ ნენიაში. აქ შოთა ქამადაძემ, ამირან მიქელაძემ წარმოებული თამაშის რეალიზაციაში, სასოფლო გზების გაყვანაში, სკოლის სტადიონის რეკონსტრუქციის დრო-

ულად დაწყებაში ითხოვეს დახმარება. ისიც აღინიშნა, რომ ნენიის საჯარო სკოლის მოსწავლეები წარმატებას აღწევენ ცალკეულ კონკურსსა და ინტელექტუალურ თამაშებზე.

- ორივე სოფელში საქმიანი შეხვედრები იყო, მოსახლეობის მოთხოვნები გათვალისწინებული იქნება, - გვითხრა ომარ ტაკიძემ.

სასკოლო ფესტივალის ტრადიციული განხილვა

მანანა კიპიშვილი 598 24 94 97

ამ დღეებში ბათუმში ახალი სასკოლო ფესტივალი დაფუძნდა, რაც იმაზე მიუთითებს, რომ ჯანსაღი ცხოვრება და სპორტის პოპულარიზაცია სახელმწიფოს ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრიორიტეტია.

ფესტივალი ხელბურთის კლუბმა „ბათუმი“ დააფუძნა. როგორც კლუბის დირექტორმა ვალერი კაკულიამ გვითხრა, იგი ტრადიციული განხილვა და მასში სულ უფრო მეტი ბავშვი ჩაერთვება. აღნიშნული ფესტივალის ჩატარება წელიწადში ორჯერ - ნოემბერსა და მაისშია დაგეგმილი.

პირველ ფესტივალს მუხრან გახტანაძის სახელობის ბათუმის სპორტის სასახლემ უმასპინძლა. მასში ქალაქ ბათუმის ოცი საჯარო და კერძო სკოლის 200-მდე მოსწავლე მონაწილეობდა.

ლონისძიებს ქალაქ ბათუმის მერი არჩილ ჩიქოვანი, მერიის განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამსახურის უფროსი მერაბ ქიძინიძე, აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის მოადგილე ბადრი ნაკაშიძე, აჭარის სპორტის დეპარტამენტის თავმჯდომარე ლაშა ჩაფლეშვილი და მისი მოადგილე მინდია ქათამაძე ესწრებოდნენ.

ორგანიზატორებმა ფესტივალზე ვეტერანი და ღვაწლმოსილი ხელბურთელები მიწვიეს, მათ მიერ განვლილი ნაყოფიერი გზისთვის მადლობა გადაუხადეს და მათი წვლილი სათანადოდაც აღნიშნეს.

- ჯანსაღი ცხოვრება და სპორტის პოპულარიზაცია ბათუმის მერიისათვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანია, ბათუმი ხომ ევროპის სპორტის ქალაქის ტიტულს ატარებს. ეს იმას ნიშნავს, რომ ჩვენ ვაღივალდებულებ ვევაქს, მუდმივად განვავითაროთ სპორტული ინფრასტრუქტურა, მაქსიმალურად ჩაერთოთ ახალგაზრდები სპორტულ ღონისძიებებში და, რაც მთავარია, ბათუმი გადაგვაციოთ მძლავრ სპორტულ კერად. წარმატებას ვუსურვებ ამ შესანიშნავ წამოწყებას, - აღნიშნა არჩილ ჩიქოვანმა.

ლონისძიების ბოლოს ფესტივალის თითოეული მონაწილე სიგელებით, მედლებითა და თასებით დაჯილდოვდა.

ბოლო ზარი

ოთარ ცინარაძე 599 85 21 14

მიმდინარე სასწავლო წელს შუახევის მუნიციპალიტეტის 30-მა საჯარო სკოლამ 175 კურსდამთავრებულს ცხოვრების დიდ გზაზე გასვლა დაულოცა. მათგან 95 პროცენტი ერთიან ეროვნულ გამოცდებზე რეგისტრირებულია.

ბოლო ზარი ყველა სკოლაში საზეიმოდ დაირქვა. ხიჭუაურის, ჭვანის, ჭაღის, ახალდაბისა და წყაროსის სკოლებში საზეიმო ცერემონიას შუახევის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე როსტომ ლორთქიფანიძე, შუახევის საგანმანათლებლო რესურსცენტრის უფროსი ზვიად გორგაჯაძე, საკრებულოს კომისიის თავმჯდომარე მალხაზ ტაკიძე დაესწრნენ.

- ეს დღე თითოეული კურსდამთავრებულისთვის საუკეთესო მომენტად დარჩება, - გვითხრა როსტომ ლორთქიფანიძემ.

ევროკავშირის მოახლოებული სამიტი სამი პოსტსაბჭოთა ქვეყნის ბელს განსაზღვრავს

ლუაზა ხომბრიკი 593 50 82 69

30 წელია საქართველო დამოუკიდებლობის გზას ადგას, რომელიც წინააღმდეგობითაა სავსე. ჩვენმა ქვეყანამ ევროპული კურსი აირჩია და, გეოსტრატეგიული თავისებურებებიდან გამომდინარე ბევრ დაბრკოლებასაც აწვდებდა, რის შესაძლებაც ჩვენ არაერთხელ გვისახებია

უნდა აღინიშნოს, რომ არა დასავლეთის მკაფიო მხარდაჭერა საქართველოსადმი, ქართული სახელმწიფოს არსებობა კითხვის ნიშნის ქვეშ დადგებოდა. ამ მიმართებით დასავლეთმა არაერთი ქმედითი ნაბიჯი გადადგა და დღემდე, ერთ-ერთი საქართველოსთვის ევროკავშირის კითხვარის გადაცემა.

საქართველოს ისტორიაში 24-25 ივნისი შესაძლოა უმნიშვნელოვანეს თარიღად ჩაიწეროს. სწორედ ამ დღეს დაგეგმილია ევროკავშირის სამიტი და არ არის გამორიცხული, საქართველოს ევროკავშირის წევრობის კანდიდატი ქვეყნის სტატუსი მიენიჭოს. ანალოგიური შესაძლებლობები იკვეთება მოლდოვისა და უკრაინისთვისაც. შეიძლება ითქვას, რომ ამ ორ ქვეყანას ევროკავშირში გაწევრიანების მეტი შანსი აქვთ გარკვეულ მიზეზთა გამო, მაგალითად, უკრაინა და მოლდოვა გეოგრაფიულად უფრო ახლოს არიან დასავლეთთან და ასევე, ექსპერტთა თქმით, საქართველოსგან განსხვავებით, დემოკრატიული მმართველობა თვალშისაცემია, რასაც, ცხადია, არ ეთანხმება ოფიციალური თბილისი. მაინც ისმის კითხვა: ეკონომიკური და პოლიტიკური

ით მალაღონეზა, ამაზე დავა შეიძლება.

გავიხსენოთ თუნდაც საქართველოს უახლესი ისტორიის ბოლო 28-წლიანი პერიოდი, რა გვექონდა და დღეს რა არის. ხელისუფლების აზრით, საქართველო ნელ-ნელა, მაგრამ მინც წინ მიდის, მაგრამ, ცხადია, ამით არ უნდა დავკმაყოფივდეთ, პირიქით, უნდა მოვთხოვოთ ხელისუფლებას, განახორციელოს დემოკრატიული რეფორმები, დაიცვას ადამიანის უფლებები და დამოკრძალოს სამოქალაქო კონტროლს. სწორედ ამ ვალდებულებების შესრულებას ითხოვს ჩვე-

ტრეცების დაცვაა. გარდა ამისა, ტექნოლოგიური თვალსაზრისითაც დასავლეთი მალაღონეზითარებულია რუსეთთან შედარებით, ვინც უკეთესად წარმოაჩენს ახალ იდეებს, ფინანსებიც იქითაა მიდის, ეს არის საბაზრო ეკონომიკა. ახლა სახელმწიფო კი არ ასაქმებს ადამიანს, არამედ დამსაქმებელი (კერძო კომპანია) ქმნის სამუშაო ადგილებს. ეს სხვაობა დასავლეთსა და რუსეთს შორის. აქედან გამომდინარე, რუსეთი ვერ იქნება წარმატებული ქვეყანა, ევროკავშირი კი ის გაერთიანებაა, სადაც მალაღონეზითარებული, ყველა სფეროში დაწინაურებული ქვეყნებია გაწევრიანებული, იქ თითოეული ქვეყნის დამოუკიდებლობას პატივს სცემენ და მათ ინტერესებს ზედმიწევნით ითვალისწინებენ, სწორედ ამის შესახებ საუბრობს საერთაშორისო სამართლის სპეციალისტი ლევან ჯაყელი: «ევროპასთან სიახლოვე იმიტომ გვინდა, რომ შევძლოთ ევროპული ფასეულობების გათავისება. მასში შედის ქართული ფასეულობებიც, რომელიც ევროპამ გამოიმუშავა. ისიც სათქმელია, რომ ჩვენ გეოგრაფიულად უფრო ვართ ევროპული სახელმწიფო, ვიდრე მენტალურად, რატომ? იმიტომ, რომ საბჭოთა წარსული გვექონდა და მისთვის დამახასიათებელი მენტალიტეტის შეცვლას დიდი დრო სჭირდება... მიუხედავად ამისა, საქართველო დროთა განმავლობაში მინც ვახდებთ ევროატლანტიკური ორგანიზაციების წევრი, რაც ქართულ სახელმწიფოს გააძლიერებს». ანალოგიური შეხედულებისაა პოლიტიკოლოგი გელა ირემაძე: «გვიჭრობ, ჩვენ ევროპელები ვართ, ანუ

მარტო ევროკავშირის კითხვარის შევსებით ფონს ვერ გავავლთ, მთავარია, როგორც ვთქვით, ვალდებულებების შესრულება, თუმცა ისიც უდავოა, რომ საქართველოსთვის ევროკავშირის კითხვარის გადმოცემა მრავლისმთქმელია დასავლეთთან დაახლოების თვალსაზრისით, რაც რუსეთის ინტერესებში არ შედის. ცხადია, რუსეთი შეეცდება საქართველოზე უემოქმედება მოახდინოს, მაგრამ თუ საქართველოს საზოგადოება და ხელისუფლება მყარად იდგება ფეხზე და ისეთი ღირებულებებით ისაზრდობს, როგორებიცაა ქვეყნის სუვერენიტეტი, დამოუკიდებლობა და თავისუფლება, ასევე, უზრუნველყოფილი იქნება ქვეყნის სტაბილურობა, მაშინ რუსეთის დესტრუქციული მცდელობა მცდელობად დარჩება

რი თვალსაზრისით რას მოუტანს ჩვენს ქვეყანას ევროკავშირის კითხვარის შევსება, გაძლიერდება თუ არა კრემლის ზეწოლა საქართველოზე და საერთოდ, რა ვალდებულებები უნდა შეასრულოს საქართველომ, რომ ევროკავშირში გაერთიანება სამომავლოდ რეალური გახდეს? ამ მიმართებით რამდენიმე ფაქტორია გასათვალისწინებელი.

ახალს არაფერს ვიტყვი, თუ აღვნიშნავ, რომ ევროკავშირის წარმატება დამოკიდებულია იმაზე, რასაც მის სახელმწიფოებში აკეთებენ, ესაა დემოკრატიული სტანდარტების დანერგვა, ადამიანის უფლებების დაცვა, განსხვავებული შეხედულებების პატივისცემა და კანონის უზენაესობა. ისინი ჩვენგანაც სწორედ ამ დებულებების დაცვას მოითხოვენ. ცხადია, საქართველოსთვის ძალიან მნიშვნელოვანია ევროპასთან დაახლოება, რათა რუსეთმა თავის საწაღელს ვერ მიაღწიოს. ჩვენმა ქვეყანამ დემოკრატიული ნორმები უნდა დაიცვას, გაითვალისწინოს დასავლეთის რეკომენდაციები თუნდაც ადამიანის უფლებების დასაცავად. გარდა ამისა, ევროკავშირის კითხვარის შევსება (რაც უკვე გაკეთდა სამივე პოსტსაბჭოთა ქვეყნების მიერ) საქართველოს აძლევს ევროკავშირთან უფრო დაახლოების შანსს, თუმცა ისიც აღსანიშნავია, რომ ამისთვის მხოლოდ ევროკავშირის კითხვარის შევსება არ კმარა, ამ მიმართებით რეფორმების მთელი კასკადია ჩასატარებელი. მაგალითად, თუნდაც სასამართლოს სფერო ავიღოთ. საქართველომ სასამართლოს ბაზისის ჰარმონიზაცია ევროკავშირთან, რაც ჯერჯერობით ვერ განხორციელდა სათანადო დონეზე, ამას აცხადებენ პოლიტიკოსები. ხელი-სუფლებას, მართალია, უნდა ევროპული სტანდარტების დანერგვა, მაგრამ ეს ასე სწრაფად შეუძლებელია. საქართველომ მოსამზადებელი სამუშაოების ჩატარება, მოსახლეობის ინფორმირება, უფლებების და ვალდებულებების კარგად გაცნობიერება, იმის გათვალისწინება, თუ რა ვალდებულებები დაგვეკისრება მალაღონეზის ხარისხის პროდუქციის წარმოებისა და გასაღებისთვის, კონკურენტუნარიანი პროდუქციის წარმოება კი მოითხოვს სათანადო ბაზას. ახლა რაც შეეხება კითხვას, ვაკმაყოფილებთ თუ არა დემოკრატიულ ნორმებს? აქ ყველაფერი მინც სუბიექტურია. ცხადია, ევროპისთვის ძალზე მნიშვნელოვანია დემოკრატიული წესრიგის დაცვა, კანონის უზენაესობა და ა. შ. ასევე მნიშვნელოვანია თავად ქვეყნაში მიმდინარე მოვლენები. ოპოზიცია აპელირებს, რომ დემოკრატია მოიკოტლეს, რასაც ცხადყოფს, მათი თქმით, თუნდაც ნიკა გვარამიას დაპატიმრება. ხელისუფლების აზრით, საქართველო რეგიონში დემოკრატიული განვითარებ-

ნგან ევროკავშირი. მარტო ევროკავშირის კითხვარის შევსებით ფონს ვერ გავავლთ, მთავარია, როგორც ვთქვით, ვალდებულებების შესრულება, თუმცა ისიც უდავოა, რომ საქართველოსთვის ევროკავშირის კითხვარის გადმოცემა მრავლისმთქმელია დასავლეთთან დაახლოების თვალსაზრისით, რაც რუსეთის ინტერესებში არ შედის. ცხადია, რუსეთი შეეცდება საქართველოზე უემოქმედება მოახდინოს, მაგრამ თუ საქართველოს საზოგადოება და ხელისუფლება მყარად იდგება ფეხზე და ისეთი ღირებულებებით ისაზრდობს, როგორებიცაა ქვეყნის სუვერენიტეტი, დამოუკიდებლობა და თავისუფლება, ასევე, უზრუნველყოფილი იქნება ქვეყნის სტაბილურობა, მაშინ რუსეთის დესტრუქციული მცდელობა მცდელობად დარჩება. განსაკუთრებით მაშინ, თუ დასავლეთი პრინციპული იქნება რუსეთის მიმართ, ამ შემთხვევაში კრემლი თავის საწაღელს ვერ მიაღწევს, იგი ხომ მოდერნიზებული იმპერიის აღდგენას ცდილობს. ამ კუთხით საინტერესო პარალელი უნდა გავავლო. მაგალითად, ავიღოთ საბჭოთა კავშირი და ევროკავშირი. საბჭოთა კავშირის შეცდომა იყო ის, რომ მთელი ეკონომიკა დაუქვემდებარა პოლიტიკას...

დღევანდელი რუსეთის სახე ცხადად წარმოაჩინა უკრაინაში შეჭრამ და ომის მსვლელობამ. მარტო ბუჩას ტრაგედია რად ღირს, რუსმა სამხედროებმა ასობით მშვიდობიანი მოქალაქე მოკლეს, აწარმოებენ აგრესიულ პოლიტიკას მეზობელი სახელმწიფოების მიმართ, აღარაფერს ვამბობ იმაზე, რომ რუსეთში ჰყვავის კორუფცია, ადამიანი იქ არაფრად მიჩნიათ, დასავლეთში კი უმთავრესი პიროვნების თავისუფლება, მისი ინ-

ჩენი ღირებულებები, ეთნოსი, კულტურა, ხედვა, მიდგომა საკითხებისადმი ხშირ შემთხვევაში არის ევროპული მსგავსი, მაგრამ, სამწუხაროდ, თავს იჩენდა ხოლმე ქართველი ადამიანის გადავარების პროცესი მაშინ, როცა ჩვენზე დაბალი კულტურის დამპყრობლები თავს გვახვედნენ საკუთარ მრწამსს, კულტურას, ეს ზეგავლენა ზოგადად, შემიქნევა ქართულ საზოგადოებაში, მიუხედავად ამისა, საქართველო ნამდვილად არის თავისი პოლიტიკური, გეოგრაფიული მდებარეობიდან გამომდინარე, ევროპული ტიპის ქვეყანა და მას შეუძლია არაერთი წარმატებული ნაბიჯი გადადგას ევროკავშირის განმტკიცებისთვის. მთავარია, ჩვენ ნაკისრი ვალდებულებები ევროკავშირთან მიმართებით პირნათლად შევასრულოთ. როგორც ვხედავთ, დასავლური კურსის უკეთესობა ძალიან მარტივ რამეში გამოიხატება, პიროვნების პატივისცემაში, პიროვნულ თავისუფლებაში, რაც რუსეთში გამოირიცხულია. ამ კუთხით თუ დასავლეთმა საქართველოში პროგრესი ვერ დაინახა, ეს ჩვენს დასავლურ კურსს შეაფერხებს, რაც, უპირველესად, ხელისუფლების პასუხისმგებლობა იქნება, ასევე სამოქალაქო საზოგადოების, რომელმაც დღეიდან უნდა მოსთხოვოს ხელისუფლებას ევროპული ჯიღის სახელმწიფოს ჩამოყალიბება. დღეს, 24-25 ივნისი მრავალმხრივ მნიშვნელოვანი იქნება სამი პოსტსაბჭოთა ქვეყნის (უკრაინა, მოლდოვა, საქართველო) ბედის განსაზღვრისთვის - ისინი ან რეალურად დაუახლოვდებიან ევროპას, ანდა კვლავ რუსული ორბიტის ნაწილად მოიარბებიან, რაც ამ ქვეყნების პოლიტიკურმა ელიტამ სათანადოდ უნდა გააცნობიეროს და ამ მიმართულებით ქმედითი ნაბიჯები გადადგას.

კანადის ახალი სანქციები - რუსეთს

კანადამ განაცხადა, რომ რუს ოლიგარქებზე დამატებით სანქციებს აწესებს და აკრძალავს რუსეთში ან რუსეთიდან ფუფუნების საგნების ექსპორტსა და იმპორტს. ამის შესახებ ინფორმაციას BBC-ი ავრცელებს. მისივე ინფორმაციით, ოფიციალურ განცხადებაში აღნიშნულია, რომ ახალი სანქციები შეზღუდვებს 14 პირს, მათ შორის რუს ოლიგარქებს, მათი ოჯახის წევრებსა და რუსეთის პრეზიდენტ ვლადიმერ პუტინის უახლოეს თანამაზრებებს დაუწესებს.

«ამ პირებმა უკრაინაში გლადიმერ პუტინის უაზრო ომი უშუალოდ დაუშვეს და უკრაინელი ხალხის ტვივლასა და ტანჯვას უპასუხისმგებელი არიან», - ნათქვამია განცხადებაში.

როგორც BBC-ი იუწყება, იმპორტის აკრძალვით მიზანში ამოღებული იქნება რუსული საქონელი, მათ შორის, ავტომობილები, ზღვის პროდუქტები, ბრილიანტები და სხვა, ხოლო ექსპორტის აკრძალვა ეხება ფუფუნების საგნებს, როგორცაა ფეხსაცმელი, ძვირად ღირებული ტანსაცმელი და სამკაულები.

ამირან ბერიძე

უხსოვარი

აშშ-ის პრეზიდენტის ადმინისტრაციამ უკრაინისთვის 100 მილიონი აშშ დოლარის ღირებულების დამატებითი სამხედრო დახმარების გამოყოფის ნებართვა გასცა. ინფორმაციას «როიტერი» ავრცელებს. აღნიშნული დახმარების ჩათვლით, შეერთებული შტატებმა 24 თებერვლიდან დღემდე უკრაინას, იარაღისა და აღჭურვილობის სახით, 3.9 მილიარდი აშშ დოლარის ღირებულების დახმარება გამოუყო. ამასთან, აშშ-ის სენატმა დამატებითი კანონპროექტი, რომლითაც უკრაინა დამატებით 40 მილიარდი დოლარის ოდენობით ფინანსურ დახმარებას მიიღებს.

***

ფინეთს რუსეთი დღეიდან გაზის მიწოდებას შეუწყვეტს, - გადაწყვეტილების შესახებ რუსულმა «გაზპრომმა» ფინეთის გაზის სახელმწიფო კომპანია Gasum-ს გულმოდგინედ განაცხადა. ფინეთის სახელმწიფო გაზის კომპანია მომხმარებლებისთვის ბუნებრივი აირის მიწოდებას სხვა წყაროებიდან «Balticconnector»-ის მილსადენის მეშვეობით გეგმავს. «უახლოეს თვეებში შევძლებთ ყველა ჩვენს აბონენტს გაზის მიწოდებას», - განაცხადა Gasum-ის აღმასრულებელმა დირექტორმა.

***

რუსეთის თავდაცვის მინისტრის სერგეი შოიგუს განცხადებით, რუსულ ძალებს «აზოვსტალი» გამაგრებული უკვე 2000-მდე ჭარბსაკაცი «ჩაბარდა». ინფორმაციას BBC ავრცელებს, თუმცა გამოცემა განმარტავს, რომ მათ აღნიშნული მონაცემების დამოუკიდებლად დადასტურება ვერ შეძლეს. გულმოდგინედ განაცხადდა, რომ «აზოვსტალი» გამაგრებულია, დაახლოებით, 1700-მა ჭარბსაკაცმა დაჟარა იარაღი. ისინი რუსეთის მიერ კონტროლირებად ტერიტორიაზე გადაყვანეს. მათივე ინფორმაციით, უცნობია, რამდენი უკრაინელი ჭარბსაკაცი იმყოფება ამ დროისთვის ქარხანაში.

***

საფრანგეთის პრეზიდენტი ემანუელ მაკრონი რუსეთ-უკრაინის კონფლიქტის მეზობელ ქვეყნებში გავრცელებას არ გამოირიცხავს, - ამის თაობაზე მან პარიზში, მოლდოველ კოლეგა მათი სანდუსთან ერთობლივ ბრიფინგზე განაცხადა. მისივე თქმით, საფრანგეთი აპირებს ყურადღებით მიადევნოს თვალის რეგიონალურ უსაფრთხოებას და მოლდოვის სუვერენიტეტსა და ტერიტორიული მთლიანობის ნებისმიერ შესაძლო ხელყოფას. მაკრონიმ განაცხადა, რომ სურს, ევროკავშირმა «სწრაფი აზრი» გამოთქვას მოლდოვის ევროკავშირში გაწევრიანების მოთხოვნაზე.

***

შედეგით და ფინეთი, იდეალურ შემთხვევაში, ნატოს შესაძლოა, მომდევნო რამდენიმე თვეში შეუერთდნენ, - განაცხადა ნატოში აშშ-ის ელჩმა ჯულიანა სმიტმა. ამერიკელი დიპლომატი დარწმუნებულია, რომ ალიანსი შეძლებს და ჩრდილოევროპული ქვეყნების გაწევრიანების შესახებ თურქეთის მიერ გამოთქმულ შეზღუდვებსა და მოკავშირე თურქეთმა გარკვეული შეზღუდვები გამოთქვა. მათ უსაფრთხოების სპეციფიკური შეზღუდვები აქვთ, რასაც ჩვენ ძალიან სერიოზულად გვიკედობთ», - აღნიშნა ელჩმა.

მომხმად
და შველიამ

„კიდევ კარბი, რომ მოვიწვიოთ ექსპერტიზა და აღმოვაჩინოთ პრობლემა“ რა ხდება ბათუმის საჯარო ბიბლიოთეკაში?

მანანა კიპიანიძე 598 24 94 97

აკაკი წერეთლის სახელობის ბათუმის საჯარო ბიბლიოთეკა (ვაჟა-ფშაველას ქ. №21) ერთ-ერთი უძველესი ნაგებობაა აჭარაში. თავდაპირველად, ის ერთსართულიანი იყო (სწორედ ეს ნაგებობაა ასზე მეტი წლის, ბიბლიოთეკა 1902 წლის 13 ოქტომბერს დაარსდა). მოგვიანებით, გასული საუკუნის 50-იან წლებში, უკვე არსებულ ერთსართულიან შენობას დააშენეს და მიაშენეს დღევანდელი სამკეთილშობილო დარბაზები

მას შემდეგ 60-ზე მეტი წელი გავიდა და, რა თქმა უნდა, შენობა კაპიტალურ რემონტს საჭიროებს. კედლები დეფორმირებულია. გამაგრება შენობას ნამდვილად სჭირდება. არ არის გასაკვირი, რომ მას შემდეგ, რაც 8 ოქტომბერს ბათუმში კორპუსი ჩამოინგრა და ადამიანთა მსხვერპლი მოჰყვა, ყველა განსაკუთრებით ფრთხილდებოდა. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიაში შექმნილი პროგრამის საფუძველზე ქალაქში ავარიული შენობა-ნაგებობების საინჟინრო ექსპერტიზას სსიპ „ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო“ აწარმოებენ. სწორედ ბიუროს დასკვნის საფუძველზე ხდება ამა თუ იმ ნაგებობის ლიკვიდაცია თუ აღდგენა-გამაგრება.

გარედან მიედგებოდა, თუმცა ეს მაშინ ბევრმა გააპროტესტა, რადგან ჩაითვალა, რომ ეს შენობას დააზიანებდა - მის მდგრადობაზე მოახდინდა გავლენას, ამიტომ გადაწყდა, ნაგებობა შეემოწმებინათ. სხვათა შორის, მას შემდეგ, რაც აჭარაში 2005-2006 წლის ოქტომბრის შედეგად არაერთი ბიბლიოთეკა დაიხურა, ქალაქს დამოუკიდებელი სტატუსის მქონე აკაკი წერეთლის სახელობის ბათუმის საჯარო ბიბლიოთეკა, უძველესი და ერთადერთი, ქალაქის რამდენიმე ბიბლიოთეკის შეერთების ხარჯზე შემორჩა (ცალკე შენობაშია განთავსებული ამავე ბიბლიოთეკის საბავშვო-ახალგაზრდობის განყოფილება, ივ. ჯავახიშვილის ქ. №72).

აი, რა გვითხრა ბათუმის საჯარო ბიბლიოთეკის დირექტორმა ჯონი საბაშვილმა, რომელიც მას ამა წლის იანვრიდან ხელმძღვანელობს: - მას შემდეგ, რაც ბიბლიოთეკაში დაგინიშნე, თავი იჩინა პრობლემამ, რომელიც ჩემამდეც არსებობდა - ბიბლიოთეკაში არ არის შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთათვის მერორე სართულზე ასასვლელი ლიფტი. მის დასამონტაჟებლად სპეციალისტები რომ მოვიყვანეთ, რათა სამუშაოები შეფასებულიყო და ტენდერი გამოვცხადებინა, მათ გვითხრეს, რომ სანამ არ ექნებოდათ სამხარაულის ბიუროს შესაბამისი დასკვნა, მანამ ლიფტს არ გვერ დაამონტაჟებდნენ (ლიფტი ეზოს მხრიდან უნდა გაკეთებულიყო). მოვიწვიეთ კიდევ სამხარაულის სამსახურის წარმომადგენლები და რასან მოწვეული გვყავდა, გადავწყვიტეთ, ბიბლიოთეკის შენობა მთლიანად შეგვემოწმებინა. აღმოჩნდა, რომ შენობა ბევრგან დაზიანებულია და სარეკონსტრუქციო-სარემონტო სამუშაოების მოთხოვნა. საინჟინრო ისაა, მიუხედავად იმისა, რომ თავდაპირველი, ერთსართულიანი შენობა საუკუნეზე მეტი ხნისაა (პირველი არის 120 წლის, მეორე, მიშენებული - 60 წლის), მიშენებული უფრო ავარიულია - 70 პროცენტია

დაზიანება. სანამ სამხარაულის დასკვნას დადებდნენ, მანამდე ბიბლიოთეკაში სანიტარიული სამუშაოები ჩატარდა. რატომაც ზომხარაულის მდიდის საშუალებით გავრცელდა არასწორი ინფორმაცია, რომ რემონტი კი არ ჩაუტარდება, არამედ ბიბლიოთეკა შეწყვეტს ფუნქციონირებას. არავითარი პანიკის საფუძველი არ არსებობს, სამხარაულის ბიუროს წარმომადგენლები ჩვენ მოგვიწვიეთ და ისიც ვთქვი, რატომ. კიდევ კარგი, რომ მოვიწვიეთ ექსპერტიზა და აღმოვაჩინეთ პრობლემები. ბიუროს დასკვნის საფუძველზე, სარეკონსტრუქციო სამუშაოები აუცილებლად უნდა ჩატარდეს, შენობა კი ამ სამუშაოების დროს დაიცალოს, რასაც დრო სჭირდება. წიგნების გატანასაც თავისი წესი აქვს. კიდევ ვამბობ, მონარული ვარ, რომ ეს პრობლემები დროულად აღმოვაჩინეთ და, როგორც იტყვიან, „შარი“ არ ვნახეთ. ამ ეტაპზე ვეძებთ შენობას, სადაც შეგვეძლება ბიბლიოთეკის ფონდის განთავსება და მკითხველის მომსახურება. მანამდე კი ბიბლიოთეკა გადავიდა დისტანციურ მომსახურებაზე, ისე როგორც ეს პანდემიის დროს იყო. ამის კარგი გამოცდილება უკვე აქვს ბიბლიოთეკას. მართალია, ახლა ჩვენი დაწესებულება დახურულია, მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ სამუდამოდ დაიხურა - ეს არასწორი ინფორმაციაა. ბიბლიოთეკას ხელს არავინ ახლებს და ის უპირობოდ დარჩება თავის ადგილზე, - გვითხრა ჯონი საბაშვილმა.

ვიხილავთ თუ არა დამოუკიდებელი დეპუტატის სტატუსით მდგა პასაჟის?

მანანა აბულაძე 591 98 59 17

აჭარის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი მადედა ვასაძე არ გამოირჩევა, რომ იმ შემთხვევაში, თუ საკანონმდებლო ორგანოს ოპოზიციური ფრთა ბოიკოტის რეჟიმს გააგრძელებს, მას მოუწიოს გადაწყვეტილების მიღება, რაც გულისხმობს დამოუკიდებელი დეპუტატის სტატუსით საქმიანობის გაგრძელებას

განცხადება აღნიშნულის შესახებ დეპუტატმა უმაღლესი საბჭოს პლენარული სხდომის დაწყებამდე გააკეთა, რის შემდეგაც დარბაზი დატოვა და აღნიშნა, რომ აუცილებლად უნდა შეუერთდეს ოპოზიციური ჯგუფის გადაწყვეტილებას, რომელიც ბოიკოტის რეჟიმში იმყოფება, თუმცა, თუ არაფერი შეიცვალა, ამ რეჟიმში ვეღარ გააგრძელებს მუშაობას. „ვფიქრობ, ორ წელში გავთავისუფლებდი პოლიტიკოსის ტვირთისგან და მივდივარ, ეს ორი წელი მაინც ვიყო ღირსეულად სკამზე“, - თქვა მან. მედლა ვასაძე, ასევე, შეეხო აჭარის მთავრობის სახლთან ოპოზიციონერი დეპუტატების დაკავების საკითხს და აღნიშნა, რომ ამ ფაქტმა საზოგადოებაში შეიძლება გამოიწვიოს საკანონმდებლო ორგანოსადმი ნდობის შესუსტება, ან დაკარგვა.

და აქტიურობა დასახულ შედეგამდე მიგვიყვანსო, მაგრამ, აი, ამ უშუალოდ ბევრი რამ იკარგება. მაგალითად, ჩემთვის უმაღლესი საბჭოს წევრის სტატუსი ჩაკარგულია სადაც... მგონია, პარტია გადაწყვეტს, ან ვიყოთ ბოიკოტში, ან ბოლოს და ბოლოს განვახორციელოთ ჩვენი უფლებამოსილება და მოხარული ვიქნებით, თუ ჩემს უფლებამოსილებას სხდომაზე შევასრულებ. არიან ადამიანები, რომლებიც ბოიკოტის პირობებში ახერხებენ ქუჩაში აქციებზე დგომას, მე ქუჩისთვის აღარ ვვარგავარ. დამოუკიდებლად შევუდგები თუ არა საკანონმდებლო საქმიანობას, ეს დაახლოებით ორ თვეში მეცოდინება, ვიფიქრებ ამაზე, რადგან ეს უკვე ძალიან მაწუხებს. მაწუხებს, ვიღებდე საკმაოდ სოლიდურ ხელფასს და ვერ ვიდგე აქციებზე ქუჩაში ისე ვფიქტურად, როგორც ახალგაზრდობაში, ან არ ვივდე დარბაზში და არ ვასრულებდე ჩემს უფლებამოსილებას, - განაცხადა მედედა ვასაძემ.

ბამოსილება არ აქვს და არც შეიძლება მქონდეს. ეს არის საკითხი, რომლის შეცვლის არც სამართლებრივი, არც პოლიტიკური უფლებამოსილება უმადლეს საბჭოს არ გააჩნია. აქედან გამომდინარე, ვფიქრობ, რომ მათი პოლიტიკური არჩევანი ბოიკოტის შესახებ არ არის სწორი, მაგრამ ამაზე საუბრას ალბათ შევწყვეტ გამოდინარე იქიდან, რომ ის, რაც 6 წლის განმავლობაში ვერ მივიტანეთ ჩვენს კოლეგებამდე, არა მგონია, აწივ იყოს ეფექტური, თუმცა, სხდომაზე გამოვთქვი იმედი და ამაში დარწმუნებული ვარ, ოდესმე ისინი მაინც მიხვდებიან, რომ პოლიტიკური ბოიკოტის ეს ფორმა არასწორია. რაც შეეხება ქალბატონი მედესა მიერ გაუქმებული კიდევ ერთ საკითხს - უმაღლესი საბჭოს წევრების დაკავებას, უკვე აღვნიშნე და ახლაც ვავიმოქმედებ: არცერთი პირის დაკავება, ბუნებრივია, არ მიხარია, არ მსიამოვნებს და, მით უმეტეს - როცა ეს ეხება უმაღლესი საბჭოს წევრს. ვისურვებდი, რომ მათ აღმინისტრაციული სამართალდამრღვევის სტატუსი არ მიეცეთ. ერთ რამეში დარწმუნებული ვარ - ისინი ისარგებლებენ სამართლიანი სასამართლოს უფლებით. მიმარჩია, დღეს ჩვენი მართლმსაჯულება არის იმ დონეზე, რომ შესაძლებელია მათ გადაწყვეტილებებს ვენდოთ, მით უმეტეს, როდესაც გვქონია შემთხვევები, რომ ხშირად გამართლებულან კიდევ, მათ შორის, პოლიტიკური ოპონენტები. ვისურვებდი, უმაღლესი საბჭოს წევრს არ მქონდეს ადმინისტრაციული სამართალდამრღვევის სტატუსი. ერთადერთი მთავარი საქმე, რითიც უნდა დაკავდნენ ჩემი კოლეგები, არის უმაღლესი საბჭოში საქმიანობა. დღეს იყო საუბარი იმაზე, რომ ჩვენ ძალიან ბევრს ესაუბრობთ უმაღლესი საბჭოს ინსტიტუციურ გაძლიერებაზე და რა უნდა გავაკეთოთ, რომ მაგალითად, არ მოხდეს მსგავსი ფაქტები დეპუტატების მიმართ. უნდა გავაკეთოთ ის, რომ დეპუტატებმა ჩვენი საქმე ვაკეთოთ და ჩვენი პოზიცია, პირველ რიგში, დავაფიქსიროთ სწორედ უმაღლესი საბჭოს პლენარული სხდომის თუ საკომიტეტო დარბაზებში, - განაცხადა მედედა ვასაძემ.

დამოუკიდებელი დეპუტატის სტატუსით მდგა პასაჟის? - უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე არის უაღრესად გაწონასწორებული ადამიანი, მან დღევანდელ სხდომაზე აღნიშნა კიდევ: თუ ოდესმე რაიმე მცირედიც შემეშალა ოპოზიციონერი დეპუტატების მიმართ, ბოდიშს ვიხდით. ეს არის არაჩვეულებრივი თვისება ადამიანში, რასაც ძალიან ვაფასებ. რაც შეეხება მთავრობის თავმჯდომარეს, რა თქმა უნდა, მასთან შენიშვნა მქონდა იმასთან დაკავშირებით, რომ ჩვენი დარბეგების ინციტორი იყო მისი ოჯახი, მე ეს კარგად მახსოვს. მაგრამ რამდენჯერმე მასთან პირადი კომუნიკაციის შემდეგ, რომელიც მანამდე ხშირად არ მქონია, დავინახე მისი ჯანსაღი ბოიკოტი, რომელმაც როგორც თავმჯდომარისადმი, გამიჩინა გარკვეული სიმპათიები, ეს ადამიანური განწყობებაა. როცა ვთვლი, რომ პოლიტიკურად ვაღივებული ვარ რაღაც შენიშვნა ვთქვა, ვამბობ კიდევაც, - აღნიშნა ვასაძემ.

დეპუტატმა ასევე ისაუბრა თავის დამოკიდებულებაზე აჭარის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიჟვაძისა და უმაღლესი საბჭოს საკითხს, ამის კომპეტენცია და უფლებამოსილება.

მზია სალვარიძე - აჭარაში ბაღარჩინილი ქართული სიტყვის ერთ-ერთი მესიხოვნე

მანანა პიძუშვილი 598 24 94 97

აჭარის მწერალთა სახლში მწერალ მზია სალვარიძის წიგნის „არ გადაგვქართულდა!“ წარდგენა გაიმართა, რომელიც აჭარის მწერალთა სახლის ინიციატივითა და დაფინანსებით გამოიცა. მისი რედაქტორია ლალი კონცელიძე, ტექნიკური რედაქტორი - მალხაზ ფაღავა

ის, რომ წიგნმა უკვე მიიქცია ფართო საზოგადოების ყურადღება და მას ინტერესით კითხულობენ, ეს კარგად გამოჩნდა მის განხილვაზე, რომელსაც მწერალთა სახლის დირექტორი ლალი კონცელიძე უძღვებოდა.

გრძელი მიმოხილვით გამოვიდა ბათუმის შოთა რუსთაველის უნივერსიტეტის პროფესორი შორენა მახაჭაძე, რომელმაც, კერძოდ, აღნიშნა, რომ დიალექტების სიცოცხლე აუცილებელია, რათა ენას ჰქონდეს შინაგანი განახლება-გამდიდრების საშუალება, ამასთან, მათი ოსტატურად გამოყენება აუცილებელია... „ზოგადად, აჭარული დიალექტით დაწერილი ნოველები კარგ შთაბეჭდილებას ტოვებს... მზია სალვარიძის ეხერხება ნოველისეული მოულოდნელი ფინალით მკითხველის გაოცება. ასეა პირველივე ნოველაში,

დენიმე კილომეტრითაა დაცილებული თურქეთის საზღვარს. როგორც ბევრი სხვა ქართველი, ისიც შეიძლება, ყოფილიყო თურქეთის გურჯი მოქალაქე, მაგრამ სადაც უნდა

ერალთა ორგანიზაციას პოეტი ბევრი ჰყავს, მაგრამ პროზაიკოსები - ნაკლებად. მზია როგორც კი გამოჩნდა თავისი განსაკუთრებული მოთხრობებით, სწრაფად მივიღეთ, რომ არსად „გაქცეულიყო“ და სხვას არ წაერთმია. „შემოვიჩვიეთ“ და ახლა ჩვენი ოჯახის ერთ-ერთი ლამაზი და აქტიური წევრია. ხშირად იბეჭდება „ჭოროხში“, სხვა პერიოდულ გამოცემებში. რაც შეეხება წიგნს, ჩვენი თხოვნით გამოიცა, რადგანაც ჩავთვალეთ, რომ უკვე იყო ამის დრო. მინდა აღვნიშნო, რომ იმ ხეობის, სადაც მზია დაიბადა და გაიზარდა, ბევრი სიტყვა გაუგებარია ფართო საზოგადოებისთვის, მაგრამ მზია არასოდეს უკადრისობდა, როცა შენიშნავს მიცემდით. საბოლოოდ, წიგნმა მოიგო. ვიცი, რომ ის ისევ გავსახარებს ახალი ნაწარმოებებით, - თქვა აჭარის მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე დავით თედორაძემ.

- დღევანდელი დღე გამორჩეულია იმით, რომ ყველა ერთად გავხდით მზიას სიყვარულის თანაზიარი. ეს ბედნიერებაა, რადგან ხშირად ისეთ საზოგადოებაში ყოფნა გვიხდება, რომ ხანდახან თავის დასაცავად ზღარბის ეკლებს გამოხსნა გვიწევს. დღეს ყველას გულწრფელად უხარია, გულთხრებს საუკეთესოს და ეს მან დაიმსახურა. ქართულ პოეზიაში, მწერლობაში ძალიან კარგადაა აჭარული ფრთა წარმოდგენილი. მხოლოდ ერთი მოთხრობა წავიკითხე - „ნენიკულა“ და ძალიან მომეწონა. ის იმ დიალექტზე წერს, რომელზეც ახლა, ფაქტობრივად, არ საუბრობენ. როცა წიგნს მთლიანად წავიკითხე, ჩემს აზრს მაშინ გამოვთქვამ. მაგრამ ის, რაც დღეს აქ ხდება, ძალიან მისარია. რაც მოვისმინე, ამის მიხედვით თუ ვიმსჯელებ, წინ დიდი სიამოვნება მელოდება, - თქვა მწერალმა გიზო თავაძემ.

„არ გადაგვქართულდა!“ საკმაოდ ნოყიერი მასალაა კრიტიკოსთათვისაც და ლინგვისტიკისთვისაც, მათ რომ უნდა დაადასტურონ ის ჭეშმარიტება, ენა - თავისი მრავალი შრიტა და განზომილებით - სხვადასხვა ნაკადების წყალობით რომ ინარჩუნებს სიცოცხლისუნარიანობას; ამ ნაკადთა შორის თვალსაჩინო უნდა იყოს ზეგავლენა დიალექტებისა, სულაც ცალკე მოვლენად უნდა გამოიკვეთოს ჩვენს ლიტერატურაში დიალექტური პოეზიაც და პროზაც, ისევე, როგორც თუნდ ფრანგულ და იტალიურ მწერლობაშიც გათვალსაზრისულებულა და მხოლოდ აფართოებს ეს მიმდინარეობანი ჩვენს წარმოდგენას ლიტერატურის მთლიან მდინარეებზე. და ამ გამრავალფეროვნების გზაზე უდავოდ საგულისხმო მოვლენაა მზია სალვარიძის „არ გადაგვქართულდა!“

რომლის სათაურმა („ნენიკულა“) მიმიზიდა და კითხვასაც მოლოდინით სავსე შევუდექი. ავტორმა ოსტატურად შექმნა ინტრიგა, დაგვიხატა სასიყვარულო სამკუთხედი... მასში კარგადაა გადმოცემული ჩვენებურების ფესვების ტკივილიც... 18 მოთხრობაა ამ წიგნში და მათი კითხვისას მივეჩვიე და შევიტყვე მშობლიური აჭარული დაწერილი ტექსტები... მისი პროზაული ტექსტების კრებული შედგება აბსოლუტურად განსხვავებული ენისა და სტილის ნაწარმოებებისგან. იგი მთავრდება აჭარული დიალექტით შესრულებული ტექსტი-მიმართვით - „არ გადაგვქართულდა!“. გულწრფელი, მზიანი, დიმილიანი და იმედიანი დასასრული, რადგან მწერალს სჯერა ქართული გენისა და სისხლის უკვდავებისა, ეს კი ღირებული რწმენაა“, - აღნიშნა შორენა მახაჭაძემ.

ყოფილიყო, ისევე არ გადაქართულდებოდა, როგორც იქ მცხოვრები ჩვენებურები არ გადაგვარდნენ... „დიალექტურ ნაწარმოებებზე მუშაობისას უმნიშვნელოვანესია სალიტერატურო და სალაპარაკო ენებს შორის ოქროს

შუალედის მიგნება. ბევრად მეტი პასუხისმგებლობა და სიფრთხილე მართებს ავტორს, როცა ამ გზას ირჩევს... ვიზიარებ კონსტანტინე გამსახურდიას მოსაზრებას, რომ დიალექტი ენის სიმდიდრეა, მაგრამ ძალიან მიკვირს, როცა ლიტერატორები ებრძვიან მის შემოღობვას სალიტერატურო ენაში... მიმარჩია, რომ ამ თემაზე იმას არ უნდა ეკამათო, ვინც დიალექტთან დაკავშირებულ თემებს ზედაპირულად განიხილავს... „არ გადაგვქართულდა“ - ეს იმდენად მრავლისმომცველი ფრაზაა ჩემთვის, რომ გადავწყვიტე, პროზაული კრებულის სათაურად ვაქციო“.

როგორც გამოხსენებულა თქვენს, ეს არის ძაფი, რომელიც წინა ორსაუკუნოვან და მომავალ თაობებს გააერთიანებს.

პოეტმა რიონ აბუსელოძემ აღნიშნა: „ძნელია, წერო ერთნაირი სიძლიერით როგორც პოეზიაში, ისე პროზაში. მზია სამი წელიწადი დედა და ოჯახს შეუთავსო კარგად წერა, არ არის ადვილი. მან ეს შეძლო. რაც შეეხება წიგნს, არის გულწრფელი და ემოციური, თითქოს - ავტობიოგრაფიულიც“.

რიონ აბუსელოძემ მაღალმთიან აჭარაში, სხალთის ტაძარში, სხვებთან ერთად, დაუგეგმავად გახდა ქალბატონი მზიას ნათლია. - დიდი ხანი გელოდით ამ დღეს. ჩვენს მწ-

ერალი, ვისი წიგნიც აუცილებლად უნდა იყოს შეტანილი კლასიკარულ საკითხავ ლიტერატურაში, რადგანაც ეს დიდი სიმდიდრეა, - აღნიშნა აჭარის, განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს კულტურის დეპარტამენტის ხელმძღვანელმა თამარ გუდავამ.

- მზია სხვებისგან განსხვავებული და ძალიან მოსაფერებელია. წიგნის სათაური არაჩვეულებრივია, ეს აუცილებელია, რომ არ გადაგვქართულდეთ. ქალაქი შეიძლება სულ მალე არაფერი გახდეს სოფლის გარეშე, ჩვენ ამასაც ვერ ვაცნობიერებთ. იქ, სოფელში, ირწევა მთავარი აკვანი და ჩვენ - ქალაქელები მხოლოდ „მომხმარებლებად“ ვიქცევით. მზია ყველაზე მთავარზე იმდენად ღრმა და ემოციურად წერს, რომ ვერ მოწყვდები. ემოციით წასაკითხი კრებულია, რომელიც ყოველთვის ჩავაფიქრებს და გულს გაგიბობს ამ გაყინულ სააქაოში, ჩვენებურთა გულის სიღრმიდან ამოძახილი და დანაბარები გადაღმა საქართველოსი. ეს დანაბარები მზია სალვარიძემ ამ კრებულით ძალიან კარგად შეასრულა სწორედ მათ დასახნად და გასაგონად. მზიას შემოქმედება ეს არის ენისა და დიალექტის საუცხოო სინთეზი. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ეს არის ჩვენი მხარის უდიდესი საგანძური, არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობა ქართველი ერისთვის, ჩვენი სამეცნიერო წრისთვის. ქართული წარმოშობის და აჭარულ კილოში შემორჩენილ ძალიან ბევრ სიტყვას მისმა შემოქმედებამ ახალი სიცოცხლე შესძინა. ჩვენ თან დაგვეყვება გაყოფილი საზღვრის ნაკვეთი და დღემდე ვატარებთ ამ დიდ ტკივილს, ამიტომაც არის მზია სალვარიძის შემოქმედება უფრო ძვირფასი ყველასთვის და დასაფასებელი. დღეს იშვიათად გვგვამის სიტყვა მამულის, სამშობლოს სიყვარულზე. მზიას თითოეულ წინადადებაში კი ეს კარგად გამოხსენებულია. მინდა კიდევ დიდხანს იყოს ჩვენ შორის, - აღნიშნა ისტორიის დოქტორმა, ეთნოლოგმა რიონ მალაყაძემ.

- ბათუმისა და ქუთაისის მწერლების ურთიერთობა წლებს ითვლის და, ვფიქრობ, ყოველი ასეთი შეხვედრა ამ ურთიერთობებში კიდევ ერთ ახალ ეტაპს ქმნის, რომელიც, საბოლოოდ, ქართულ საქმეს წაადგება. ვულოცავ მზიას წიგნის გამოცემას, რომლის წაკითხვის სიამოვნება წინ მეღის, - თქვა ქუთაისის საჯარო ბიბლიოთეკის დირექტორის მოადგილე რიტა წაქაძემ.

- ჩემთვის ამ კრებულით მზიამ გასაკუთრებული სიტყვა თქვა, სიტყვა, რომელსაც არ ამბობდნენ, უფრთხილდებოდნენ, - აღნიშნა პოეტმა გულო გაბაიძემ

- არ მეგონა, თუ ასე ლამაზად შეიძლება დაწერა დიალექტზე. არ ვიცოდი, რო-

გორ შემეფასებინა. მაგრამ... მივხვდი, რომ მზიამ საკუთარი გზა იპოვა. ვფიქრობ, ვაუა შემდეგ არსად წამითხავს მოთხრობა, რომელიც მთლიანად დიალექტზე იყოს დაწერილი. მასში მისი სულია წარმოდგენილი, - თქვა ანზორ კულბაძე.

მსახიობმა მაკა შალიკაშვილმა წაიკითხა ნაწევრები წიგნიდან „მოუსაფარი“.

მზია სალვარიძემ მადლობა გადაუხადა სტუმრებს მობრძანებისთვის.

ადგილობრივი თვითმმართველობის ბაქლირება სასურველ შედეგს მოგვსამს

ოთარ ცინაიძე 599 85 21 14

შუახვევის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე რ(ოსტ)მ ლ(ოკ)მ(ი)შა-ნიძემ ოთხ წევრთან ერთად, პროექტის: „ანგარიშგაღებულ საკრებულოს წევრი ძლიერი დემოკრატიისთვის“ ფარგლებში, ბორჯომში გამართულ სემინარებზე დაესწრო. იგი მიღებულ შედეგებს და სხვა აქტუალურ საკითხებზე საუბრობს

პროექტი „ანგარიშგაღებულ საკრებულოს წევრი ძლიერი დემოკრატიისთვის“ თითოეული ჩვენგანისგან მოითხოვს წარმომადგენლობითი ორგანოს საქმიანობაში მეტ ჩართულობას. ბორჯომში მიწვევამდე, შუახვევში იმყოფებოდა ამ პროექტის მენეჯერი კობა კილუჩაძე, სემინარზე ჩაატარა. ამის შემდეგ, 11-13 მაისს, ქედის, სტეფანწმინდისა და ლავოდეხის მუნიციპალიტეტების საკრებულოების წევრებთან ერთად, მე, ფატი ჭალაიძე, ზაზა დავითაძე, ვახტანგ ფუტყარაძე, თენგიზ ივანაძე ბორჯომში დავესწარით სემინარებს. პროექტი განახორციელა მმართველობითი სისტემების განვითარების ცენტრმა. მასში ჩართული არიან გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოება, კარგი მმართველობის ინსტიტუტი და სამოქალაქო კულტურის საერთაშორისო ცენტრი პროგრამის - „კარგი მმართველობა ადგილობრივი განვითარებისთვის“ ფინანსური მხარდაჭერით. სემინარის დღეებში შინაარსიანი შეხვედრები გვექონდა ბორჯომის, სხვა მუნიციპალიტეტების საკრებულოების წევრებთან.

რამდენად წაადგება ადგილობრივ თვითმმართველობას ამ პროექტის განხორციელება?

„თვითმმართველობის კოდექსი“ ჩვენი საქმიანობის მთავარი დოკუმენტია. პროფესიით იურისტმა, კარგად ვიცი, რომ ყველა კა-

რამდენად ამათლებენ თქვენი რეკომენდაციები წარმომადგენლობით ორგანოში არჩეული ან დანიშნული კადრები?

თვითმმართველობის არჩევნების მიმდინარეობისას რამდენიმე პერსპექტიული,

ეს მოთხოვნებია: ჭარბი შრომითი რესურსის დასაქმება, ტურისტული პოტენციალის ათვისება, რიგი სოციალური პრობლემის დროული მოგვარება, ნამეტი სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების, განსაკუთრებით, თამბაქოს რეალიზებაში თანადგომა, ტრადიციული სოფლის მეურნეობის დარგების განვითარების ხელშეწყობა, მივიწყებული კულტურული ურთიერთობების გაცოცხლება, სტიქიით დაზარებული ოჯახების დროული დახმარება. ამას რეგიონის ხელმძღვანელობისა და ჩვენგან დროული რეაგირება მოსდევს

ნონს, კოდექსის შემდგომ აქტები, სხვა განმარტებანი მოჰყვება. ყველა დამეთანხმება, რომ მთიან რეგიონებში მოსახლეობის რაოდენობაზე გათვლილი სოფლების ხელმძღვანელების არჩევამ, თუნდაც დანიშნვამ, მცირეკომლიანი სოფლების დაცარიელების პროცესი კიდევ უფრო დააჩქარა. მაჟორიტარ დეპუტატს, სოფლის ხელმძღვანელს ადამიანებთან სიახლოვე უნდა ჰქონდეს. წაბლანა, მოფრინეთი, სამოლეთი, კვირაული საკმაოდ შორი დასახლებებია. იქ ერთ ხელმძღვანელს მუშაობა ნამდვილად უჭირს. ამ ეტაპზე გასაკეთებელი და გასათვალისწინებელი ბევრია. ადგილობრივი თვითმმართველობის გაძლიერება, ჩვენი გათვლებით, სასურველ შედეგს მოგვცემს. პროექტი, რომელზეც ვსაუბრობთ, ამასაც ითვალისწინებს.

შუახვევი რა პრიორიტეტით გამოარჩიეს?

შუახვევში, როგორც წინა მოწვევის საკრებულოს, ასევე, ახლად არჩეულ წარმომადგენლობით ორგანოში მრავალი პროექტია ინიცირებული, რომელშიც ამომრჩეველთა ნდობა მოიპოვა. 7 მაჟორიტარიდან ყველა აქტიურადაა ჩართული იმ წინადადებების, სურვილების რეალიზებაში, იმ პრობლემების აღმოფხვრაში, რაც ამ ეტაპზე არსებობს. მწირი ადგილობრივი ბიუჯეტი ბევრის გაკეთების შესაძლებლობას ვერ იძლევა, მაგრამ თითოეული თეთრი მიწისობრივად იხარჯება. პროექტის არსებობის შესახებ რომ გავიგეთ, ჩვენც გამოვთქვით მზაობა მასში ჩასართავად.

წარმომადგენლობით ორგანოში თქვენი არჩევის შემდეგ თითქმის 6 თვე გაიდა. უკვე გაქვთ საფუძველი, მკითხველს იმ ღონისძიებებზე ვსაუბრობთ, რაც დღემდე განხორციელებულია?

პირველი სხდომიდან მოყოლებული, მმართველი გუნდის ყველა წევრი ერთად ვცდილობთ, რომ სხდომებზე განხილული პროექტები, მიღებული დადგენილებები მუნიციპალიტეტის ინტერესებთან იყოს თანხვედრაში. „სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა“

ნიჭიერი და უნარიანი ახალგაზრდა წარმომადგენლები და უნარებიანი ახალგაზრდა წარმომადგენლობით ორგანოებში დასაქმებულნი. მერიაში რამდენიმე ახალი განყოფილება შეიქმნა, სადაც კონკურენტული სპეციალისტები დანიშნულნი. ახალი სახეები გამოჩნდა საკრებულოს აპარატში. ეს ადამიანები მათზე დაკისრებულ მოვალეობას კარგად ასრულებენ. ამით ახლგაზრდა, მოტივირებული, თანამედროვე კომპიუტერული ტექნოლოგიების მცოდნე კადრების შერჩევა-დაწინაურების პროცესი არ დამთავრებულა, კონკურსები ისევ იქნება.

მუნიციპალიტეტის წარმატებაში დიდ როლს ასრულებს ადმინისტრაციული და წარმომადგენლობითი ორგანოების შეთანხმებული საქმიანობა. ხომ არ დასახლებული იმ მნიშვნელოვან პროექტებს, რომელიც ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე წარმატებულად მიმდინარეობს?

როცა მარჯვენა იცის, მარცხენა რას აკეთებს, იქ პრობლემა იშვიათობაა. შარშან და მიმდინარე წლის ხუთ თვეში ისეთი მნიშვნელოვანი პროექტები განხორციელდა ერთდროულად, რაც 70 წლის ისტორიის მქონე შუახვევის რაიონს არ ახსოვს. ესენია: გზების, სასწრაფო და სასამართლო სისტემების მოწესრიგება, გერმანიის მთავრობის მხარდაჭერით 15-მდე სოფლისა და დაბა შუახვევის წყალმომარაგების პროექტის დაწყება...

საზოგადოებას კარგად ახსოვს საკრებულოში ოპოზიციის შეურაცხყოფელი გამოსვლები. ამჯერად ოპოზიცია დუმის ამჯობინებს. რა ფაქტორებმა განაპირობა ეს?

2021 წლის დეკემბერში, პირველი სხდომა რომ გაიმართა, ოპოზიციურ სექტორს გარკვეული ამბიციები ჰქონდა, ასევე, 2022 წლის ადგილობრივი ბიუჯეტის დამტკიცებისას, მაგრამ... ხმამაღალი მსჯელობისას ურთიერთდაპირისპირებას გამოვლიცხავთ. ყოველთვის მოზომილი და არგუმენტირებული პოზიციით ვარეგულირებთ მათ გამოხდომებს. ისე, ოპოზიციის ერთი ნაწილი უკვე სხდომებსაც არ ესწრება.

ზოგიერთ პროექტს მაინც თუ ეთანხმებიან?

კი, გვექონდა ასეთი ფაქტები, რაც მისასაღებელია. ჩვენ კონსტრუქციულ, შემრიგებლურ პოზიციას ყოველთვის მივცხადებთ. სხდომებზე საინტერესო მოსაზრებებს გვთავაზობს განხარის პარტიის - „საქართველოსთვის“ პროპორციული სიით არჩეული დეპუტატი მერაბ დავითაძე.

ამომრჩეველი, საზოგადოება დადებითად აფასებს მმართველი პარტიის დეპუტატების გუნდური პრინციპით მუშაობას. ეს ერთიანობა სათავეს საიდან იღებს?

თავის დროზე, ყველა მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატი, პროპორციული სიით ათეული, სადაც მოაზროვნე, მუნიციპალიტეტის საქმიანობაში აქტიურად ჩართული პიროვნებებით დაკომპლექტდა. უკვე კარგად ჩანს, როგორი ავტორიტეტით სარგებლობენ მაჟორიტარები: ფრიდონ ფუტყარაძე, ემზარ აბაშიძე, ზაზა დავითაძე, მალხაზ ტაკაძე, გიორგი კეკელიძე, მურად ქათამაძე. ჩვენ ყველა თემას, პრობლემას, თუნდაც სხდომებზე წარმოდგენილ პროექტებს გუნდური პრინციპით განვიხილავთ.

აჭარის მთავრობის თავმჯდომარის თორნიკე რიყვასის ინიციატივის საბასუხოდ მოსახლეობას, ამომრჩევლებს ხვდებით, რაც აქამდე გაკეთებული ერთგვარი ანგარიშიცაა. რას ითხოვს მოსახლეობა ამ შეხვედრებზე?

ეს მოთხოვნებია: ჭარბი შრომითი რესურსის დასაქმება, ტურისტული პოტენციალის ათვისება, რიგი სოციალური პრობლემის დროული მოგვარება, ნამეტი სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების, განსაკუთრებით, თამბაქოს რეალიზებაში თანადგომა, ტრადიციული სოფლის მეურნეობის დარგების განვითარების ხელშეწყობა, მივიწყებული კულტურული ურთიერთობების გაცოცხლება,

სტიქიით დაზარებული ოჯახების დროული დახმარება. ამას რეგიონის ხელმძღვანელობისა და ჩვენგან დროული რეაგირება მოსდევს.

ამომრჩეველი მთა ღომას ტურისტული პოტენციალის ათვისებასაც ითხოვდა. რა სიახლეებს უნდა ელოდნენ?

მთა ღომასა და მის შემოგარენში ჭერ კიდევ თოვლია. ეს მთა ყველაზე ახლოსაა რაიონის ცენტრთან და ზღვისპირეთთან. აქ შე-

საძლებელია სამთო-სათხილამურო ტრასების მოწყობა, არსებული სამკურნალო წყლების გამოყენება. გარკვეული მუშაობა უკვე დაწყებულია. წელს აქ სტადიონი გაკეთდება, მოწესრიგდება ელექტროგაყვანილობის სისტემა, გაგრძელდება წაბლანა-ლომას შვიდკილომეტრიანი საავტომობილო გზაზე ბეტონის საფარის დაგება. ჩვენი მიზანია, მთა ღომა თანამედროვე სტანდარტების შესაფერისად განაშენიანდეს. უცხოელი და ადგილობრივი ვიზიტორები ამას დიდ მნიშვნელობას ანიჭებენ.

რა არის მთავარი მოსახლეობის გულის მოსაგებად?

მათთან სიახლოვე. შუახვევლებს ტყუილი და იმედგაცრუება არ უყვართ. სულაც არ ვიღობთ იმ დღეს, როცა ათეულობით ადამიანი მიღებულ მოვლას. მთიელი კაცი ოდითგანვე ხელისუფლების იმედზეა და მას ეს იმედი არ უნდა დავეუკარგოთ.

თუ გაისხენებთ იმ ადამიანებს, ვისაც დაეხმარეთ?

კონკრეტული გვარების დასახელებისგან თავს შევიკავებ. თოვლიან დღეებში მძიმე სენით დაავადებულებს, თოვლში ჩარჩენილ ადამიანებს დავეხმარებ. კომპეტენტურ ორგანოებს შუამდგომლობით მივმართე სოციალურად დაუცველი პირის მკურნალობის, გადაუდებელი ოპერაციის სრულად დაფინანსებასთან დაკავშირებით. მსურს თქვენი გაზრდილი მადლობა გადავუხადო იმ ორგანიზაციას-დაწესებულებებს, სამინისტროებს, უწყებებს ხელმძღვანელებს, შუახვევში დაბადებულ-დაფრთხიანებულ ბიზნესმენებს, რომლებიც ჩვენს მოთხოვნებზე დროულად რეაგირებენ და გვეხმარებიან. საკრებულოში, სახელფასო დანაზოგებით მმართველმა ბირთვმა საქველმოქმედო ფონდი შექმენით და უკვე რამდენიმე ოჯახს ხელი წავაშველეთ. ეს პროცესი გაგრძელდება, მთავარია, მშვიდობა იყოს, ქვეყანა, ერი ხელისუფლების გონიერი ქმედებებით, საქართველოში ომის ახალი კერის გაჩენას, სამოქალაქო დაპირისპირებას გადაურჩეს.

საკრებულოს 21 წევრიდან ქალი მხოლოდ სამია. რას გააკეთებთ ქალთა უფლებების დაცვისა და მათი როლის გაძლიერებისთვის?

საკრებულოს განათლების, კულტურის, სპორტის, ახალგაზრდულ საქმეთა და ტურიზმის საკითხთა კომისიის თავმჯდომარე ფატი ჭალაიძე შუახვევის მუნიციპალიტეტის გენდერული თანასწორობის საბჭოს თავმჯდომარეა. მისი პრინციპული და შეუვალი პოზიცია გვაკადმებულებს, ქალთა უფლებებს, მათი როლის გაძლიერებას მეტი ყურადღება დავუთმობთ. რიგ სხდომებზე გენდერული საბჭოს წინადადებებს, სურვილებს ოპოზიციამაც მხარი დაუჭირა. დედა და ქალი შუახვევში ყოველთვის დაფასებული იყო და იქნება.

ლატვიის ნაოყვანი ტურსააგენტობის წარმომადგენლები - აჭარაში

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტის ინფორმაციით, ინფორმაციის მოწოდებისთვის, რომელიც აჭარის ტურიზმის დეპარტამენტისა და ავიაკომპანია Air Baltic-ის ორგანიზებით იმართება, პრეზენტაციები და ადგილობრივ ტურსაგენტოებთან საქმიანი B2B შეხვედრები მოეწყო. გარდა ამისა, ლატვიელი სტუმრები აჭარის სამთო და საზღვაო ტურისტულ პროდუქტებს, სასტუმრო და ტურისტულ ინფრასტრუქტურას დაათვალიერებენ, რაც ბათუმის ტურისტული პაკეტების შემუშავებასა და ლატვიელი ტურისტების მოზიდვას შეუწყობს ხელს.

წელს, პირველად, ლატვიის დედაქალაქიდან ბათუმის მიმართულებით ფრენები დაიწყო. 8 მაისიდან სექტემბრის ბოლომდე ავიაკომპანია Air Baltic ფრენებს რეისით „რიგა-ბათუმი“ კვირაში 2-ჯერ შეასრულებს.

ბალტიისპირეთიდან აჭარას წამყვანი მედიასაშუალებების ყურნალისტებიც სტუმრობდნენ, რომლებიც რეგიონის ძირითადი ტურისტული ღირსშესანიშნაობების, მთისა და ზღვის ტურისტული მიმართულებების შესახებ სტატუსებს მოამზადებენ.

აჭარის ტურიზმის დეპარტამენტი ბალტიისპირეთიდან პრეს-ინფორმაციის ორგანიზებას აქტიურად გააგრძელებს, რათა მეტ პოტენციურ ტურისტს მიაწოდოს ინფორმაცია ბათუმის, როგორც მრავალფეროვანი ტურისტული მიმართულების შესახებ. გარდა რიგისა, ტალინიდან და ლიეტუვადან ბათუმის მიმართულებით ჩარტერული ფრენები წელს ისევ შესრულდება, რაც ბალტიისპირეთიდან რეგიონში ტურისტების შემოინიშნებას შეუწყობს ხელს“, - აღნიშნულია ინფორმაციაში.

აზირან ბუჭიძე

ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი გაფორმდა

საერთაშორისო პროგრამის „ეკოსკოლების“ დანერგვისა და გავრცელების ხელშეწყობის მიზნით, აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროსა და ორგანიზაცია „დავიცვათ საქართველოს სისუფთავის“ შორის ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი გაფორმდა

მემორანდუმს ხელი განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრმა მარია ხაჯიშვილმა და ორგანიზაცია „დავიცვათ საქართველოს სისუფთავის“ აღმასრულებელმა დირექტორმა ელენე ლოლაძემ მოაწერეს.

დოკუმენტი გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობა აქტივობებში პარტნიორობას ეხება. მათ შორის, შეთანხმება გულისხმობს საერთაშორისო საგანმანათლებლო პროგრამის „ეკოსკოლების“ აჭარის რესპუბლიკის საჯარო სკოლებში დანერგვასა და განვითარების ხელშეწყობას.

„ეკოსკოლა“ საერთაშორისო პროგრამაა, რომელიც, მოსწავლე-

ბისა და მასწავლებლების გარემოსდაცვისა და მდგრადი განვითარების კუთხით ცნობიერების ამაღლებას უწყობს ხელს. პროგრამა მთელი მსოფლიოს მასშტაბით გარემოსდაცვითი განათლების ფონდის წევრ 70-ზე მეტ ქვეყანას და მილიონობით მოსწავლესა და მასწავლებელს აერთიანებს. პროგრამას ახორციელებს ორგანიზაცია „დავიცვათ საქართველოს სისუფთავის“ შვედეთის მთავრობის მხარდაჭერით. იგი ეფუძნება შვიდსაფეხურიან

მეთოდოლოგიას, რომლის ფარგლებში თითოეული სკოლა ირჩევს მდგრადი განვითარების მიზნებთან დაკავშირებულ თემას და შესაბამის აქტივობებს ახორციელებს. შეიდეგ საფეხურის წარმატებით გავლის შემდეგ, სკოლას „მწვანე დროშის“ მისაღებად, განაცხადის გაკეთების შესაძლებლობა ეძლევა, რითაც საქართველოს „ეკოსკოლების“ მსოფლიო რუკაზე მის კუთვნილ ადგილს დაუმიკვირებს.

ანბა ჩხიშვილი

წლის საუკეთესო მწვრთნელი...

საქართველოს ძიუდოსტთა ნაკრების მთავარი მწვრთნელი ლაშა გუგუჩიანი წლის საუკეთესო სპეციალისტად აღიარეს. EJU.NET მისი და ახალგაზრდა ძიუდოსტთა გიორგი სარდალაშვილის წარმატებულ წერს: „ერთ დროს წარმატებული ძიუდოსტი ლაშა გუგუჩიანი მწვრთნელის რანგშიც წარმატებულია. ოლიმპიურ თამაშებზე საქართველოს ნაკრებმა 4 მედალი მოიპოვა, მათ შორის განმაცვივებელი ოქრო ლაშა ბექაურმა მოუტანა 90 კილოგრამ წონით კატეგორიაში“; „საქართველოს ძიუდოსტთა მომავალი ვარსკვლავი 18 წლის გიორგი სარდალაშვილია. 2021 წელს 60 კგ-ში ქართველმა პირველად აიღო ვერცხლის მედალი ახალგაზრდულ ევროპის ჩემპიონატზე. მისი კუმირი ილიას ილიაძისა“.

ანიტა ბურძიკაძე

რა გაკეთდა და რა იგეგმება 2022 წელს – მინისტრის ანბარში

პირველი გვერდიდან

მინისტრმა კანონმდებლების წინაშე ისაუბრა კულტურის მიმართულ ნაწილზე, რომელიც, შეიძლება ითქვას, პანდემიის პირობებში ყველაზე მეტად დაზარალდა. მარია ხაჯიშვილის ინფორმაციით, გაგრძელდება კულტურის სფეროში დასაქმებულთა ხელფასების ზრდა. მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადაიდგა ფოლკლორის განვითარების თვალსაზრისითაც. მაგალითად, მუნიციპალიტეტების კულტურის ცენტრების ფოლკლორული ანსამბლებისთვის შექმნილია სასცენო სამოსი, გამოიცა „აჭარული ორნამენტები“ ციფრული კატალოგი და სხვა. მინისტრმა ყურადღება გაამახვილა თანამედროვე მიმართულებებზე, 11 ფესტივალზე, რომელიც 2021 წელს ჩატარდა და, მათ შორის, ორ ახალზე - „პირველი ავტოგრაფი“ და „ლიმონი“, რომელიც არაფორმალური განათლების ხელშეწყობისთვის სკოლის მოსწავლეებისა და სტუდენტების მონაწილეობით დაფუძნდა. რაც შეეხება მუზეუმებს, მარია ხაჯიშვილმა აღნიშნა, რომ გაიხსნა ილია ჭავჭავაძის სახელობის რეაბილიტაციული მუზეუმი, არქეოლოგიის მუზეუმი - წყალქვეშა არქეოლოგიის მცირე დარბაზი. მისივე თქმით, მუზეუმებში ვიზიტორთა მზარდი რაოდენობა ცხადყოფს იმას, რომ სამუზეუმო ცხოვრება ბევრად საინტერესო გახდა რეგიონში. დეპუტატებს ასევე მიაწოდა ინფორმაცია სსიპ „აჭარის კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოს“ მიერ 2021 წელს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის, პოპულარიზაციისა და განვითარების კუთხით გადადგმული ნაბიჯების შესახებ, რისთვისაც 1 564 279 ლარი დაიხარჯა. მარია ხაჯიშვილის ინფორმაციით, მთავრობის გადაწყვეტილებით, 2022 წელს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსის მქონე ავარიული სახლების რეაბილიტაციის ფარგლებში, 10-მილიონიანი პროგრამის განხორციელება და-

იწყება. რაც შეეხება სპორტის მიმართულებას, მინისტრის განცხადებით, ამ მხრივ ნაყოფიერი აღმოჩნდა 2021 წელი, რაზეც ის ფაქტი მიუთითებს, რომ აჭარამ სხვადასხვა რანგის შეჯიბრებებზე 280 მედალი მოიპოვა, მათ შორის 90 ოქრო, 77 ვერცხლი და 113 ბრინჯაო. რაც შეეხება სპორტულ ინფრასტრუქტურას, ექსპლუატაციაში შევიდა ბათუმის სპორტის სასახლე, დასრულდება ლორჯომის ჭიდაობის დარბაზისა და ჩაქვის ძალოსნობის ბაზის მშენებლობა, ასევე, შუახევის სტადიონის რეაბილიტაცია. დაგეგმილია ქობულეთის სპორტული კომპლექსის მშენებლობა, საჩხერის კომპლექსის რეაბილიტაციის პროექტირება, ყინულის სასახლისა და საცურაო აუზის მშენებლობა, მუნიციპალიტეტებში რაგბის მოედნებისა და სარაგბო ბაზის მშენებლობა.

აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრმა საერთაშორისო ურთიერთობებისა და გრანტების მოპოვების შესახებ ისაუბრა და აღნიშნა, რომ ევროკავშირში საქართველოს განაცხადის შეტანის შემდეგ, სამინისტროს გაეზიარებოდა თანამშრომლობის ახალი და უფრო დინამიური ფაზაში გადადის.

მინისტრის ვრცელი და ამომწურავი მოხსენების შემდეგ, შეხვედრა კითხვა-პასუხის რეჟიმში წარიმართა. ძირითადად, დეპუტატთა კითხვები სკოლების ინფრასტრუქტურულ პროექტებს ეხებოდა და უფრო სარეკომენდაციო ხასიათის იყო. ითქვა, რომ სასურველია ბათუმის ტერიტორიაზე კიდევ უფრო მეტი სკოლის აშენება, რადგან დეპუტატების თქმით, ამის საჭიროება არსებობს და 3-4 წელში კიდევ უფრო გაიზარდება.

ჩემს გამოსვლაში მაქსიმალურად ვეცადე, წარმოემჩინა ის გამოწვევები, განხორციელებული პროექტები და მიღწეული შედეგები, რომელიც გვექონდა ჩვენს სისტემაში შემავალი თითოეული ადამიანის ჩართულობით განათლების, კულტურის, სპორ-

ტისა თუ ახალგაზრდობის მიმართულებით. ეს შედეგები, ბუნებრივია, მიზნად ისახავს თითოეული ახალგაზრდის, მოსწავლის, მეცნიერისა თუ სპორტსმენის მხარდაჭერას, კულტურის თითოეული მუშაკის ინიციატივის, მისი უნიკალური უნარების წარმოჩენას როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე მის საზღვრებს გარეთ. მნიშვნელოვანია, რომ ჩვენ, პანდემიური წლის მიუხედავად, მოვახერხეთ მრავალი პროექტის განხორციელება, ინიციატივის წარმოჩენა და, რაც მთავარია, ყველა მათგანი იყო გააზრებული და მორგებული იმ რეალობასთან და გამოწვევასთან, რაც არსებობდა თითოეულ სფეროში. შესაბამისად, ამ სფეროში დასაქმებული ადამიანების ჩართულობით მივიღეთ ეს შედეგები. დღევანდელი სხდომა წარიმართა ძალიან ინტერაქტიული რეჟიმში, არაერთი შეკითხვის პირობებში, სიხალე იყო მოსახლეობისგან შემოსული შეკითხვები და, ვფიქრობ, საინტერესო იყო დეპუტატების მოსაზრებებიც, რომლებსაც, რა თქმა უნდა, გავითვალისწინებთ სამომავლო ბიუჯეტის პროექტირებისას. „მინისტრის საათის“ ფორმატში ანგარიშის წარდგენა უმაღლესი საბჭოს დეპუტატის წინაშე ალბათ არის ის, რაც თითოეული ჩვენგანისთვის მნიშვნელოვანია, რათა კიდევ ერთხელ შევაკამოთ, გადავხედოთ ჩვენს საქმიანობას და გამოვკვეთოთ ის ახალი ნაბიჯები, რომელიც შემდგომში უნდა გადაიდგას, - განაცხადა მარია ხაჯიშვილმა.

მინისტრის ინფორმაციით, აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს 2022 წლის ბიუჯეტი 10 მილიონი ლარის მატებით არის დაგეგმილი. მისივე განმარტებით, უწყებისთვის მნიშვნელოვანია ყველა პროექტის მოცულობის მაქსიმალური ზრდა და ეფექტურად განხორციელება. ჩვენს კითხვაზე, იგეგმება თუ არა მასწავლებლებისთვის ხელფასის ზრდა, მინისტრმა აღნიშნა, რომ როგორც 2019 და 2020 წლებში, წელსაც 10-პროცენტიანი მატებით დაიგეგმა

უკრაინა

მარიუპოლის „აზოვსტალის“ ფოლადის ქარხნიდან, სავარაუდოდ, 1700 უკრაინელი ჯარისკაცი ჩაბარდა, - ამის შესახებ გაერთიანებული სამეფოს თავდაცვის სამინისტროს დაზვერვის ინფორმაციაშია აღნიშნული. მისივე ცნობით, უცნობია, რამდენი უკრაინელი ჯარისკაცი იმყოფება ამ დროისთვის ქარხნის ტერიტორიაზე. „როგორც კი რუსეთი მარიუპოლს დაიკავებს, მოსალოდნელია, რომ საკუთარ ძალებს დონბასში ოპერაციის გასაძლიერებლად გადაისვრის“, - აღნიშნულია ინფორმაციაში. ამასთან, ბრიტანეთის თავდაცვის უწყებაში განმარტავენ, რომ ომის დაწყების დროიდან მარიუპოლში უკრაინის მტკიცე წინააღმდეგობა ნიშნავს, რომ რუსული ძალები ამ მხარეში ხელახლა უნდა აღიჭურვონ, სანამ ისინი ეფექტურ დისლოცირებას განახორციელებენ. ამასთან, ბრიტანეთის თავდაცვის უწყებაში განმარტავენ, რომ რუსი მეთაურები ზეწოლის ქვეშ იმყოფებიან, რის გამოც ისინი, ძალებს, სავარაუდოდ, ადევნატიური მომზადების გარეშე გადაანაწილებენ. „რუსი მეთაურები იმყოფებიან ზეწოლის ქვეშ, რომ ოპერატიული მიზნებს დემონსტრაციულად მიაღწიონ. ეს ნიშნავს, რომ რუსეთი, სავარაუდოდ, გადაანაწილებს თავის ძალებს ადევნატიური მომზადების გარეშე“, - აღნიშნულია ინფორმაციაში.

***

ლუგანსკის ოლქში ბოლო 24 საათის განმავლობაში რუსული ძალების მიერ განხორციელებულ დაბომბვას მინიმუმ 13 მშვიდობიანი მოქალაქის სიცოცხლე ემსხვერპლა, - ამის შესახებ ოლქის გუბერნატორი სერჟი გაიდაი „ტელეგრაშე“ წერს. მისი ინფორმაციით, აღნიშნული პირებიდან 12 ქალაქ სევეროდონესკში დაიღუპა. გუბერნატორი ასევე წერს, რომ სევეროდონესკში რუსული ძალების მიერ განხორციელებული თავდასხმა წარუმატებელი იყო და მათ უკან დაიხიეს.

***

აშშ-ის პრეზიდენტ ჯო ბაიდენის ადმინისტრაციამ უკრაინას 100 მილიონი აშშ დოლარის ღირებულების დამატებითი სამხედრო დახმარების გამოყოფის ნებართვა გასცა, - ინფორმაციას ლეუტერსი-ი-რცელს. პენტაგონის პრესსპიკერის, ჯონ კირბის განცხადებით, დახმარების ახალი პაკეტი მოიცავს 18 დამატებით 155 მმ-იან შაუბაცას, 18 ტაქტიკურ მანქანას და არტილერიის საწინააღმდეგო 3 რადარს. აღნიშნული დახმარების ჩათვლით, შეერთებული შტატებმა 24 თებერვლიდან დღემდე უკრაინას, იარაღისა და აღჭურვილობის სახით, 3.9 მილიარდი აშშ დოლარის ღირებულების დახმარება გამოუყო. ამასთან, აშშ-ის სენატმა დაამტკიცა კანონპროექტი, რომლითაც უკრაინა დამატებით 40 მილიარდი დოლარის ოდენობით ფინანსურ დახმარებას მიიღებს.

მომზადდა
ნაირა ვუტარაძემ

<p>მთავარი რედაქტორი</p> <p>მარიანა მითაიშვილი</p>	<p>გამომგვამი რედაქტორი</p> <p>ირმა შერვაშიძე</p> <p>ლიტერატურული რედაქტორი</p> <p>ეთერ ხოშარაძე</p>	<p>რედაქცია პასუხს არ აეხსნება უცხოური პრესიდან თარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე, აგრეთვე სარედაქციო განცხადებების შინაარსსა და სტილზე.</p> <p>ნიშნით აღნიშნული სტატიები იბეჭდება რედაქციის უფლებით.</p> <p>რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდება.</p>	<p>გამომცემელი - შპს</p> <p>«ბაზილი აჭარა ლა ალპარია»</p> <p>კოორდინირებული მომსახურება -</p> <p>შპს «კოლორ პრინი»</p> <p>მის: ქ. თბილისი, ქ. ბაქდაშაძის ქ. №3</p>	<p>მისამართი: 6000,</p> <p>ბათუმი, ბრიგოვოლოვის ქ. №2</p> <p>ტელ: 27-13-31</p> <p>აიწყო და დაკაბადონდა</p> <p>გაზეთი აჭარისი კომპ. ცენტრი</p> <p>დასაბავსებელი ხელმოწერა 20/05/22, 20 მ. სტ.</p>	<p>ლიტერატორი</p> <p>გამუკა პერიკე</p>
--	--	---	--	--	--

უსასრულოდ უსასრულო ნათელი ბიჭი, ურომლისოგას სკოლას განსაკუთრებით უძნელდება

დათა შომახია ერთ-ერთი ამ ტრაგედიის შედეგად დაღუპულთაგან, რომელმაც დაამუხრან სრულიად საქართველო. 9 ადამიანს შორის, რომლებიც 26 მაისის ქუჩაზე მომხდარ სრულიად „გაუგებარ“ და გაუმართლებელ, გულგრილობისა და დანაშაულის შედეგად (კორუფციის ერთი სადარბაზოს ჩამონგრევას) შეეწირნენ, იყო 12 წლის ნათელი, მრავალმხრივ ნიჭიერი ბიჭი, რომელსაც მთელი გულით უყვარდა სიცოცხლე, გარშემოყვანი და ხატვა.

მისი ერთ-ერთი ნახატი, სადაც დედასთან ერთად ლიანდაგს ადგას და ორივე ხელგაშლილი მიუყვება შორეთს, მომხდარი ტრაგედიის სიმბოლო გახდა. სწორედ მას მისცა ახალი სიცოცხლე ბათუმის მე-3 საჯარო სკოლის დირექტორმა იანა ჩადუნელმა, როცა დათას ეს ნახატი მისი მშობლიური სკოლის ფოიეს ცენტრალურ კედელზე დიდი მოცულობის პანოდ აქცია და ირგვლივ ორნამენტად შემოავლო დათასვე მომცრო ზომის სხვა ნამუშევრები.

ცხადია, მე-3 საჯარო სკოლაში, სადაც დათა სწავლობდა, განსაკუთრებით უძნელდებოდა უმისობასთან შეგუება, რასაც იგრძობდა, ვერ არ იფიქრებდა მისი გამოხატულება იყო დათას სხოვანების აქ გამართული მისი ნახატების გამოფენა და ამ ნახატებით ილუსტრირებული წიგნი-ალბომის „დათას ფერადი სამყარო“ წარდგინება. ამ დღის ორგანიზატორებმა იანა ჩადუნელმა და ქართული ენაობილიტრატორის მასწავლებელმა ირმა ვადაჭკორიამ მოიწვიეს დათას მამა ვაია შომახია და მამა ნიკა. სკოლის დარბაზში შეკრებილებს ჯერ მე-3 საჯარო სკოლის კლუბ „შემოქმედება სივრცის“ მიერ მომზადებული ამაღლებული ვიდეოფილმიც გვჩვენეს, რომელიც დათას ხმით, მის მიერ წაკითხული ანა კალანდაის ლექსით დაიწყო, შემდეგ კი კიდევ ერთი ლექსით გაგრძელდა, რომელიც ამ სკოლის კურსდამთავრებულმა მარიამ გრიგორიანმა დათას მიუძღვნა. პატარა ნაწევრებს მოვიყვანთ:

დღეს ცამ ცრემლებით შეიმოსა
სხეული ისევ
და ვარსკვლავებდა ჩამოსცივდა
მოგონებები
ჩვენ ყველა ტკივილს ვასხვავებთ
და თავიდან ვიწყებთ,
რომ მოვეუარვით მტირალ ქალაქს
სული იებით.

ირმა ვადაჭკორიამ ისაუბრა წიგნი-ალბომზე, რომელიც გამოცემულია „პრინტარეში“ დაიბეჭდა არტ-სტუდია ანდამატის ხელმძღვანელ ლია კასპელაშვილის იდეით და თაოსნობით. მისი ეს წამოწყება მთელმა ქალაქმა აიტაცა. მას თავიდანვე გამოეხმაურა და საქმეშიც ჩაერთო დათას ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი ირმა ვადაჭკორია, ფონდების „იალქანის“ და „სიკეთე მარტივია“, ქუთაისის ქალთა კლუბის, ასევე, იავო თავდარიძის სოლიდური შემოწირულობამ, მთელი საზოგადოების ჩართულობამ ამ იდეას ხორცი შეასხა.

მართლაც, კარგი სახსოვარი შექმნეს დათას სახელის არდავიწყებისთვის, მის ვასაცნობად ფართო საზოგადოებისთვის. წიგნი-ალბომში არა მარტო დათას შესანიშნავი, უმ-

აღლესი ხარისხით ილუსტრირებული ნახატებია, არამედ მასზე მასწავლებლების და თანაკლასელების მოგონებებიც, რომლებიც საინტერესოდ გვიხატავენ ამ განსაკუთრებული ბიჭის პორტრეტს. მაგალითად, თანაკლასელი სევა ვერძაძე ასე იხსენებს: დათა უცნაური და გამორჩეული იყო ყოველთვის. ერთ-ერთი ნახატი, რომელიც ჩვენს ხელშია, კარგად ასახავს დათას პიროვნებას. მისი ნახატი, რომელიც დათას მამამ დათას მიუძღვნა, არა მარტო ილუსტრირებულია, არამედ მასზე დათას ხელმოწერაა, რომელიც დათას მამამ დათას მიუძღვნა. მისი ნახატი, რომელიც დათას მამამ დათას მიუძღვნა, არა მარტო ილუსტრირებულია, არამედ მასზე დათას ხელმოწერაა, რომელიც დათას მამამ დათას მიუძღვნა.

თხელ გაკეთილზე ერთმანეთი უნდა დაგვეხასიათებინა არგუმენტირებულად. დათამ მე დამახასიათა. ყველანაირ დახასიათებას ველოდი გარდა იმისა, რაც თქვა, სხვაბლანტელს შემადარა, მთელი კლასი იცინოდა. მისი არგუმენტი ასეთი იყო: ის კლასში იმდენად ჩუმად ზის, ერთი სიტყვით იყო უცხოპლანტელი ჯამუში მგონია, რომელიც ჩვენს კლასს უთვალთვალებსო. საინტერესოა ანა მიხაილოვას მოგონებაც: „დათა ყველაზე მხიარული, გახსნილი და გულთბილი იყო თანაკლასელთა შორის. მუსიკის გაცემით ხელში ვიტარა მოგვქონდა და უკრავდა არაჩვეულებრივად. ნიჭიერი იყო და გულისხმიერი. თუ რაიმეს სთხოვდა, არასოდეს გეტყოდა უარს. მე ხატვა მიჭირდა, რაღაცები არ გამოდიოდა და სულ მეხმარებოდა. ძალიან გულკეთილი იყო. დათა, იმედია, ცაში ხარ და ანგელოზად დაფრინავ.“

ანა შარაშიძე: „ბათუმის სახელმწიფო მუსიკალურმა ცენტრმა დათას მეგობრები ხსოვნის საღამოზე მიგვიწვია. კონცერტი ძალიან ემოციური და სევდიანი იყო, ჩემთვის ორმაგად მტკივნეული, რადგან დირიჟორის მოძრაობებმა მუსიკის გაცემითი გამახსენა, რომელსაც მასწავლებელმა მოგვასმენინა ორკესტრის შესრულება და გვხოვია, ყველას დაგვხუტა თვალები და

წარმოსახულ ინსტრუმენტზე დაგვიკრა. ზოგმა პიანინო წარმოიდგინა, ზოგმა გიტარა, ვიოლინო, სალამური და თვალები რომ გავახილეთ, აღმოჩნდა, რომ დათა ხელში ფანქრით გვდირიჟორებდა. საოცარ მოძრაობებს აკეთებდა. კონცერტზე მჯდომს დათა მედგა თვალწინ. დათა – დირიჟორი. უცნაური მოძრაობებით როგორ მართავდა ორკესტრს.“

დათაზე ისაუბრეს, გაიხსენეს არტ-სტუდია „ანდამატის“ ხელმძღვანელმა ლია კასპელაშვილმა, ისტორიის მასწავლებელმა გურამ ჩხატარაშვილმა, სკოლის დირექტორმა იანა ჩადუნელმა, რომელმაც ჩვენთან საუბარში თქვა: – მადლობას რომ მეუბნებიან, ან პანოსთვის, ან ამ გამოფენის მოწყობისთვის, მიკვირს. ეს ყველას იდეა იყო და მადლობისთვის კი არა, იმისთვის გავაკეთეთ, რომ მამას რამენიერად შევუმსუბუქოთ დათას წასვლა, ვარგინით, რომ იგი მაინც ჩვენთან არის და რომ მან დატოვა არა მარტო ოჯახი, არამედ ჩვენც. ეს ერთადერთი საშუალებაა, გამოვხატოთ ჩვენი გულსიტკივილი, სიყვარული და დღვასება. 12 წლის ასაკში ბავშვს ამდენი ნახატი შეექმნას და ყოველ მათგანს ჰქონდეს თავისი ისტორია, იშვიათობაა. სიმბოლოდ ქცეულ ნახატთან დაკავშირებით მამა რომ ჰქონთა, მე რატომ არ ვარ ამ ნახატზე შენთან და დედასთან ერთად, უბასუხა, აქ შენი ადგილი არ არის, შენ და მამა მერე წამოხვალთო. ერთი ნახატია კიდევ, სადაც ნაჩვენებია ორად გაყოფილი გზა, რომელიც თქვა, ერთი სიკეთის მხარეა, მეორე ბოროტისო. ბავშვისთვის, მართლაც, უცნაურია ასეთი სიღრმე. 12 წლის ბავშვი უკვე ჩამოყალიბებული პიროვნება იყო. მე დიდი შეხება არ მქონია მასთან, თუმცა ვიცოდი, რომ ასეთი ნიჭიერი და არაჩვეულებრივი ბავშვი იყო, აი, რაც შეეხება ირმა ვადაჭკორიას, მას, როგორც დათას მამამ გვითხრა, მეორე დედას ეძახდა და დღეს გავაცანი კიდევ იგი, ძალიან ააღვლე მასწავლებელთან შეხვედრამ და მადლობა გადაუხადა მისი ვაჟის ასეთი სიყვარულისთვის.

ირმა ვადაჭკორია ისე განიცდიდა იმ დღესაც, რომ ჩვენთან საუბარში კი ვერ შეძლო, როგორც გავივით, სწორედ მისი ოხლიანგავკეთილის დროს, რომელსაც დათაც ესწრებოდა, მოხდა ის საზარელი შემთხვევა... დათას გამოსახულება გაქრა ეკრანიდან, ისევე, როგორც ამ ცხოვრებიდან. ირმა ძალიან მალე გაიგო ამის შესახებ და ეს თემა მისთვის გამორჩეულად მტკივნეულია. მას და დათას განსაკუთრებული ურთიერთდამოკიდებუ-

ლება ჰქონდათ, რასაც წერს კიდევ შემოთ ხსენებულ წიგნში: „მოსწავლებლებთან ურთიერთობაზე ასე საჯაროდ არასოდეს მისაუბრია, არც მიმოწერა გამისაჯაროებია, რადგან ვფიქრობ, რომ მოსწავლე-მასწავლებლის მეგობრობა, ურთიერთობის განუმორღებლობა ძალიან პირადულია და სხვებისთვის არაფრისმთქმელი. ამ ტრაგედიამ, რომლის გადმოსაცემდაც არ მაქვს სიტყვები ლექსიკაში, მაიძულა, ეს წესი დამეზღვია და გამონაკლისი დაგუშვი, რადგან მინდა ყველამ იცოდეს, რომ შენ პატარა დიდი ადამიანი იყავი, დიდებული, სრულყოფილი, უთბილესი გულითა და უდიდესი თავმდაბლობით. შენ იყავი საუკეთესო გამოხატულება შრომისმოყვარეობის, ყურადღების, კეთილსინდისიერების, სიბოძისა და სიყვარულისა. შენ იყავი ერთ-ერთი გამორჩეულად ნათელი მოსწავლე ჩემს მოსწავლეთა შორის. მგერა, უყუთეს სამყაროში წახვედი. ეს რეალობა შენ არ გამისახურებდა. ამ სინამდვილისთვის ზედმეტად თავზანი, ემოციური და გულდრეწი იყავი, ვერ დავიმსახურეთ.“

„გინიდან დათამ ვერ უნდა მიადწიოს ზრდასრულ ასაკს, მაშინ დაე, ამ ასაკში, ჩვენი წიგნით დღესვე გაიგოს მის შესახებ ყველამ, რადგან იგი ამას იმსახურებდა, მაგრამ არ იმსახურებდა სიკვდილს.“

ამ სიტყვებით დამთავრა ლია კასპელაშვილმა იმდღევანდელი გამოხსენა, ჩვენთან საუბარში კი უფრო დეტალურად ისაუბრა დათას შესახებ: – დათას დედაც, მამა, მინდა გავიხსენო, რადგან დედამ იყო ტანად, იმდენად პატარა, მოკრძალებული ნაბიჯებით დადიოდა, საოცარი მორიდებით მომესალმა. აი, როგორი ფენაკრფივითაა შემოვიდა ჩემთან სტუდიაში, ისე ფენაკრფივით წავიდა ამ ქვეყნიდან. თითქოს დედამიწასაც ებოდიშებოდა, ფეხს რომ ადგამდა. მამა ყველაფერს აკეთებდა დათას განვითარებისთვის, თითქოს სურდა ყველაფერი მოეწყო, სავსე იყო ფენისბუქის გვერდის მისი სურათებით. ალბათ რაღაც წინათგრძნობა არსებობს, ყველაფერს ასწრებდა, ახერხებდა, რათა დათას სამყარო მაქსიმალურად გაეხსნა. პიროვნულად, სულიერად გაზრდილიყო. ეს ეტყობოდა დათას სურათებსაც და დათას საერთოდ. შინაგანად თავისუფალი, ლაღი, ხალასი, სხარტი ბავშვი იყო. ხუთი წელი იზრდებოდა ჩვენს სტუდიაში, არ ჰყოფინდა ჩვენთან ყოფნის დრო, წასვლა არასდროს უნდოდა. - ასე მალე უკვე წასვლის დროა? - მეტყუდა ხოლმე თავისი ლამაზი ხმით, - ჰო, კარგი, წავალ. არადა, მერე დედამისი კიდევ ბევრჯერ დამირეკავდა, გამოუშვით, თუ შეიძლებაო. მამა სახლშიც უქმნიდა ისეთ ატმოსფეროს, რომ თავისი სამყარო ჰქონოდა და თავი ებოძა ამ სამყაროში და მას მართლაც, ჰქონდა თავი უკვე ნაბოვნი მიუხედავად ასეთი პატარა ასაკისა. არასოდეს შემოუფიცავს, მხატვარი გავხდები, მაგრამ რასაც აკეთებდა, სწორედ ამ ხელოვნებისკენ გადადგმული ნაბიჯები იყო. მაგალითად, გრაფიკული ნამუშევარი - ბოთლი და ქოთანის, ეს წელს მისი პირველი გაკვეთილის შედეგია, ნულგონი ნახატი ჰქვია ჩემს პრაქტიკაში, ამით ვაღვნი იმ მომენტის მონაცემებს, რა დონეზეა სტუდიის აღ-

საზრდელი. როგორც დათამ ამ გაკვეთილზე დამიხატა, ვინატრე, რომ ზოგიერთი ჩემი აბიტიურიენტიც, რომლებმაც ასევე, დამიხატეს ნულგონი ნახატები, დათასავით ხატავდეს-მეთქი. დათას ჰქონდა დიდი მომავალი ამ მხრივ და ძალიან მენანება, რომ არაფრის გამო დაგვეკარგა, ყველაზე უსაფრთხო ადგილას, სახლში ყოფნისას. დაკვირვების, კვლევის, ძიების დიდი ინტერესი ჰქონდა. ეს ჩანს მის ტიტანის სერიებში. იჩხრიკებოდა დეტალებში, კერამიკაშიც ასე იყო. ინტერესდებოდა იმაზე მეტად, ვიდრე ამ ასაკში სჭირდებოდა. ძიების პროცესი მოსწონდა ყველაფერში - ფერწერაშიც, გრაფიკაშიც, რაიმეს კონსტრუირებაშიც. მე ძალიან მიყვარს მისი დახატული სურათი, სადაც ნაგები, ზღვანა გამოსახული, ჩემთვის ეს იყო დათას აღმოჩენა. მართალია, მისი ფანტაზიით არაა, ილუსტრაცია გამოვიყენეთ, მაგრამ მისი ზრდა ტექნიკური თვალსაზრისით კარგად ჩანს ამ შარშანდელ ნამუშევარში.

გავესაუბრეთ დათას კლასის ხელმძღვანელ მარიამ გაბელაიასაც: - საოცარი ბავშვი იყო, მისი ნახატებით ლამაზი, კეთილი. კარგად სწავლობდა, დამეჩრეც იყო, არ მახსენდება მისთვის შენიშვნა მიმეცეს, მიუხედავად იმისა, რომ აქტიური ბავშვი იყო. ყოველთვის მოწესრიგებული მოდიოდა, არასოდეს შემიძინებია, გაკვეთილი არ სცოდნოდა, დედაც ძალიან ყურადღებიანი ჰყავდა, ყოველთვის მეხმარებოდა... მე-5 კლასში პირველად რომ შევიდი ჩემს სადამრიებლოში, დათას დავიხსენებ, მისი ვეძახდი. მოვიდა და მთხოვა, მასწავლებელი, მე დათა შევია, ეს სახელი მომწონს და ასე დამიძახებო. მე-6 კლასში მთხოვა, ბუნებისმეტყველებაში გაკვეთილი ამახსენებინო. წინასწარ მომწერა ამის შესახებ და გაკვეთილის დაწყების წინაც თხოვნა გამიმეორა. საიმოვნებით დავთანხმდი. ძალიან კარგად მოიარა მასწავლებლის როლი - საინტერესოდ ახსნა გაკვეთილი. მეტი დამაჩრებლობისთვის ხელებს და სხეულის ენას იშველიებდა. ისე ცდილობდა მასწავლებელს დამსგავსებოდა, რომ დიდიმსაც გვეგრიდა. დაუმიყვარ მოგონებდა დარჩება მუდამ, - გვითხრა მან.

ლამაზი წიგნი-ალბომი ყველა ექი მეოფს საჩუქრად გადმოგვცა. შემდეგ შეკრებილებმა - მოსწავლეებმა, მასწავლებლებმა, აღსაზრდელების მშობლებმა, მოწვეულმა სტუმრებმა დათას ნახატები დათავალიერეს, არავინ ჩქარობდა წასვლას, მიუხედავად იმისა, თითქოს სათქმელი აღარაფერი დარჩა. დუმილით, ჩუმი მწუხარებით ეფერებოდა იმ ბიჭის ნათელ სულს მშობლიური სკოლა, რომელიც მუდამ მათ ღვიძლ ნაწილად დარჩება.

ამ დღემ ყველაფერთან ერთად კიდევ ერთხელ გავახსენა, როგორ დაანგრია ერთი ოჯახის ბედნიერება ზოგის სინარბემ, ზოგის დაუდევრობამ, ზოგის გულგრილობამ. ეს რომ არა, დათაც ძველებურად ლაღად ივლიდა დედამიწაზე, აუცილებლად შესამჩნევ კვალსაც დატოვებდა და სხვა დღეებშიც თავიანთ გზას გაივლიდნენ, გავახსენა, რომ უფრო უხელოები, კეთილები და ძლიერები უნდა ვიყოთ, რომ მსგავსი აღარ განმეორდეს.